

1930 Január 30
Csütörtök
5690 év Tébeth 30

Ára 5 lei

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Sírada Baran L. Pop (v. Brassai-ut.) 18
Telefon 9-77.

Éjféli telefon (nyomda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 1150 Lei
Félévre . . . . . 600 "
Negyedévre . . . . . 320 "
Egy hónapra . . . . . 110 "

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

AS Uj Kelet az egyeter
és bánati zsidósa
naplón.
Cikkeink utánnomaa
terrárs megjelölésével engedjék
meg.
Kériratokat nem küldünk vissza és
megőrzésükre sem vállalkozunk

Az eladósodott ország

Egy esztendővel a stabilizáció megvalósulása óta a kormány szükségét érezte annak, hogy közeléppen a kamatláb lecsökkentésében. Ez az iniciatíva, bármennyire tiszteletreméltó és örvendetes is, magában foglalja egyúttal a gazdasági és pénzügyi élet egy súlyos csatlódásának felsőbb helyről való szentesítését. Hivatalsan megerősítik, hogy a lei stabilizációja nem jelentette és nem hozta magával az ország pénzügyi életének normalizálódását és ha a Bancot-Nationálnak ma már nem is kerül súlyos milliárdjaiba a lej kurzusának fenntartása, a gazdasági és pénzügyi élet ritmusán a stabilizáció ténye mit sem változtatott. A pénzügyi, ha ez lehet, még hangsúlyozottabb lett, a hitelviszonyok tovább romlottak, a kamatok sehogy sem akartak csökkenni és a válság a legrosszabb kereskedelmi és iparvállalatokat, sőt megintgathatatlannak hitt pénzügyi teket is kikezdet.

A pénz története ismer a kormány akciójához hasonló analógiákat, midőn külső hatalom igyeke-ett egyensúlyozólag közelépn a hitelezők és adósok egymással mindig élesen szembenálló érdekeinek szabályozásában. A mult arra tanit, hogy a külső intervenció csak akkor következett be, midőn a hitelviszonyok anarchiája, a kamatok horribilisan magas volta miatt komoly veszedelem fenyegette a nemzetgazdaságot.

Es a tapasztalatok mindannyiszor azt mutatták, hogy erőszakos megszorító intézkedések teljesen hatástalanok maradnak a gazdasági élet komplexumának vas törvényeivel szemben. Nos, a komoly veszedelem létezését a legoptimistábbak sem fogják hátszögbevonni. Mihail Manoilcser volt pénzügyi miniszter mutatott rá röviddel ezelőtt a sajtónak adott nyilatkozatában arra, hogy Románia az eladósodott ország, amelynek belső adósságai talán az összes európai államok belső magánadósságainak összegét felülmulják. Manoilcsu számításai szerint az ország lakosságának tartozásai mintegy 122 milliárd lejt tesznek ki, tehát háromszor annyit, mint amennyi az állam egész évi költségvetése. Tessék elképzelni, hogy ezután a fantasztikus összeg után a mai kamatviszonyok mellett milyen összegeket kell használati díj fejében évenként fizetni az országnak. Hiszen 122 milliárd lej kamatai a legmimálisabb számítások mellett is évi 30 milliárd lejt tesznek ki. Ilyen hatalmas összeget vonnak el esztendőről-esztendőre a termeléstől, produktív munkától az áldatlan hitel és pénzügyi viszonyok. Lehet-e ezek után a pénzügyi, a gazdasági válságon, a csődök és bukások légióján csodálkozni?

A gazdasági válság általános jellegű, nincs olyan európai állam, amely ennek következményeit meg ne szenvedné. Ennek oka elsősorban is a túltermelésben keresendő, amelyet a termelés racionalizálásával igyekeznek Európa-szerte eliminálni. Nálunk azonban speciálisan súlyosbitja a helyzetet az a tény, hogy a hitelműveletek lebonyolítását rendkívül mértékben megnehezítik az ország áldatlan igazságszolgáltatási, közigazgatási és politikai viszonyai is. Blank Arisztid mutatott rá egy a minap tett nyilatkozatában arra, hogy egy-két esztendőbe kerül, míg akár váltó-, akár jelzálogkövetelést az igazságszolgáltatási fórumok útján érvényesíteni lehet. Mi sem természetesebb, minthogy az ezzel járó veszteségeket és rizikót ugyancsak a kölcsönzőkre hárítják át a pénzügyi teket. A pénzügyminiszter által egybehívott értekezleten a bankárok rámutattak arra, hogy a rizikó növekedése, a vagyonok elértéktelenedése és a magas

betéti kamatok következtében a tőke kezelési költsége 12 százalékot tesz ki a nagyobb pénzintézeteknél. Ha ehhez hozzászámítják a kihelyezéseknél számbavehető nyereséget, úgy könnyen kimutatható a magas kamatok eredete és magyarázata. A mai helyzet azonban tarthatatlan volt, a magas kamatok minden produktív termelést és iniciatívát paralizáltak és a magasabb államrezon készítette a végrehajtó hatalmat arra, hogy interveniáljon. Madgearu pénzügyminiszter azt kérte a nagybankok vezetőitől egyelőre, hogy

200-300 millió lei alaptőkével hozzanak össze egy olyan hitelintézetet, amely a rövid lejáratu és magas kamatu jelzálogtartozások konvertálásával könnyítsen a helyzeten. Ezzel egyidejűleg a pénzügyminiszter bejelentette, hogy a külföldi tőke segítségével alapítandó mezőgazdasági és városi hitelintézetek működése rövidesen enyhíteni fog a válság feszültségén. A megjelölt elvben elfogadták a pénzügyminiszter előterjesztését és a hitelintézet talán létre is fog jönni. Mindenesetre helyesebb ez az út, mint a

Lupu dr. által követelt kamatellenes törvény, amelynek csakis olyan eredménye lehet, mint amellyel az árak az árak maximuma járt. Nem a pénz árának erőszakos megrendszabályozása, hanem kizárólag a külföldi tőke hathatos támogatása, a hitelviszonyok és a termelés normalizálása hozhatják meg az az esztendőket óta hiába remélt változást az ország gazdasági életében.

Előbb ki kell huzni az adósságok kátyujából sz országot.

Spanyolország felszabadult Primo de Riveria diktatúrája alól

Rendkívül izgalmas események előzték meg és drámai körülmények között törített meg a tábornok lemondása. A diktátor a forradalmárokhöz csatlakozott andaluziai főkormányzó lemondását követelte, amit azonban a király nem teljesített. A Berenguer kormánytól várják, hogy átmeneti kormány legyen a diktatúra és a demokrácia között

Még nem biztos, hogy a diktátor bukásával a diktatórikus rezsimet is likvidálják

Páris, január 29. — A Havas távirati iroda madridi tudósítója jelenti, hogy Primo de Rivera tábornok, miniszternök a minisztertanács mai ülése után előterjesztette a királynak-kormányra lemondását. A király a lemondást elfogadta. Primo de Rivera hat és fél éves diktatúra után bekövetkezett lemondását politikai körökben azzal magyarázzák, hogy a katonai kerületek vezetőinek megkérdése számára nem avart eredményt hozta meg.

Oriási forradalmi hullám öntötte el Spanyolországot.

Páris, január 29. — A Le Journal értesülései szerint Primo de Rivera kormányának lemondását rendkívül izgalmas események előzték meg.

A santanderi, sevillai, barcelonai, granadai, és madridi egyetemek forradalmi hangulata áttért az ország minden részére és a lakosság széles rétegeire is. Több kerületben nyílt lázadás tört ki.

A forradalmi jelenségeket Cadizban Franco repülőórnagy repülőgépen tör-

tént érkezése vezette be, aki ezidőszere a lemondott diktátor legelkeseredettebb ellenségei közé tartozik. Franco rávette Andalusia főkormányzóját Don Carlost arra, hogy csatlakozzék nyíltan a diktatúra ellenzőihez. A főkormányzó erre megígérte a forradalmárok részére az egész kerületi helyőrség támogatását. Franco érkezéséről Primo de Rivera is tudomást szerzett s megtudta azt is, hogy az andaluziai kormányzóban többé nem bízhatik. A volt diktátor ekkor úgy ahogy volt lovaglóruhában a királyi palotába sietett és sürgős kihallgatáson azt követelte a királytól hogy írjon alá rendeletet, melyben függeszti állásából Don Carlos tábornokot.

Mivel a főkormányzó sógora a királynak az uralkodó Primo de Rivera óhajának nem tett eleget. Madridi jelentés szerint a lemondott diktátor ma üzenetet intéz a spanyol néphez. A kiáltvány lesz utolsó kormányzói aktsusa s ebben elmondja, hogy mik voltak a kormány lemondásának okai.

lépése okaiul a pezeta állandóan tartó elértéktelenedését, az időnkint visszatérő zavargásokat, a lakosság széles rétegeinek elégedetlenségét és azt hozzák fel, hogy a király sem viseltetett a diktátor iránt az utóbbi időben feltétlen bizalommal. A király legutóbb megtagadta két rendelet aláírását, melyekben Primo de Rivera Don Carlos andaluziai főparancsnok és Goded tábornok cadizi főkormányzó elmozdítását igyekezett elfogadtatni.

Ma éjjelkor a spanyol hadügyminisztérium palotájában Berenguer tábornok felkereste a lemondott diktátort és vele hosszabb megbeszélést folytatott. A madridi reggeli lapok szerint a találkozás a két ellenfél között szívélyes volt és a megbeszélések kielégítő eredménnyel végződtek. Ma délben Berenguer a királyhoz megy audienciára s valószínűleg előterjeszti kormányja listáját. A bukott diktátor kommunikét juttatott el a lapokhoz, melyben megrendült egészségi állapotával indokolja visszalépését. Primo de Rivera a kommunikében azt hangoztatja, hogy hosszabb pihenőre van szüksége, mert fáradtnak és öregnek érzi magát. Ha egészsége helyre áll és az országnak még szüksége lesz rá, nem fog elzárkózni újabb kötelesség teljesítése elől. A volt miniszterelnök hangsúlyozza a kommunikében azt is, hogy hat és fél éves kormányzása alatt a lakosság magatartásával nagyjában meg volt elégedve.

Marad a cenzura, de kiírják az új választásokat.

Páris, január 29. — A Havas távirati iroda információi szerint Berenguernek az a szándéka, hogy azonnal kiírja az új választásokat. Azt hiszik, hogy a cenzura változatlanul továbbra is fennmarad.

A Le Journal szerint Berenguer kormányja átmeneti kormány lesz, amely lehetővé fogja tenni az alkotmányos uralomhoz való visszatérést. Madridi politikai körökben lehetségesnek tartják, hogy olyan államférfiak is részt vesznek az új kormányban, akik Primo de Riverával az együttműködést megtagadták.

A lap szerint Madridban bizonyosra veszik, hogy az új kormány fel fogja függeszteni a jelenlegi nemzetgyűlés munkáját.

A diktatúra alól felszabadult Madrid örömmámorban uszik

A nemzetgyűlést alakuló ülésre mára hívták össze. Az ülést nem tartották meg, mert a királyi rendelet közölte a törvényhozás tagjaival, hogy a nemzetgyűlését az uralkodó bizonytalan időre elnapolja. Valószínűnek tartják, hogy a diktatúra által alkotott alkotmánygyűlés helyébe már közelebről alkotmányos parlament lép.

Berenguer tábornok, a deznált miniszterelnök ma a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy kormányja nem fog tűrni semminő tulkapást s fel fog teljes eréllyel lépni azon csoportok ellen is, akik a lemondott kormány tagjaival szemben elragadtatják magukat.

Madridban az éjszaka is nagyon izgalmas hangulatban telt el. A diktátor lemondásának híre újabb nagy tömegek gyűltek az utcákra s szakadatlanul abcugolták a lemondott kormányt. A tömeg „Vesszen Primo de Rivera!” kiáltásokat hallatva vonult végig az utcákon.

Berenguer tábornok.

Madrid, január 29. — Primo de Rivera kormányának lemondása után a király fogadta Berenguer tábornokot

s megbizta az új kormány megalakításával.

A királyi palotából távozóban a deznált miniszterelnök kijelentette, hogy mint katona engedelmeskedik és mint polgár fofog cselekedni új tisztében. Azt hiszik, hogy Berenguer a volt kormány több miniszterét átveszi kormányába, de olyan politikusok is részt fognak venni a kormányban, akik a Primo de Rivera kormányával nem akartak együttműködni.

Politikai körökben meg vannak győződve, hogy az új kormány tulnyomóan polgári kormány lesz.

Romanonez gróf volt spanyol miniszterelnök az újságírók előtt megelégedésének adott kifejezést a helyzet alakulása felett. Azt hangoztatta, hogy a királynak a kormány lemondását elfogadó elhatározása minden spanyol emberben növelni fogja a monarkista érzelmeket. Szerinte a király választása Berenguerben kitünő személyre esett.

Átmeneti kormány lesz Berenguer kormányja.

A spanyol főváros politikai körében Primo de Rivera kormányának vissza-

Cionisták és nemcionisták

Irta: Dr. Jakobi Emil, volt szenátor

Dr. Jakobi ezen cikkének befejezésében választ kér a cionistáktól. Szerkesztőségünk a maga részéről reflektálni fog a cikk egyes kitételeire, de készséggel ad helyet az olvasókönzség köréből érkező hozzászólásoknak is.

Második közlemény.

Határozottan állítom és ismétlem tehát, hogy csak belpolitikai felfogás és magatartás tekintetében lehet és van különbség a cionista zsidók között és kérem ugyanevett cionista testvéreimket, — ne vegyék rossz névem ama feltevésemet, — hogy az ugynevezett cionisták csak azért tartják főnm most már továbbra is ezt a cionista és nemcionista megkülönböztetést, mert ez kitűnően szolgálja az ő belpolitikai céljaikat, minthogy a kérdéssel alaposan nem foglalkozó, hozzá nem értő, de Palesztina felépítéséért egyébként is lelkesedő nagyközönség ebben a téves hitben él, hogy Palesztinaiért csak a Pmagukat cionistáknak nevezők dolgoznak és áldoznak, s nem tudván a Palesztina felépítési munka és a belpolitika között pontos határvonalat húzni, a belpolitikában is nem éppen meggyőződés, hanem a fogalmak összevarása és tisztán nemlátása következtében követik a magukat cionistáknak nevező zsidó vezetőket, — viszont vannak sokan, akik lelkes hívők lennének a cionizmusnak, — de ugyancsak a fogalmak összekeverése és összevarása következtében az ugynevezett cionisták nacionalista belpolitikájára eltaszítja és visszatartja őket a cionizmus követésétől és pártolásától.

Ehez képest a cionista elnevezésnek a Palesztinai felépítési akaró zsidók egy része által történt kisajátítása alapvetően jogtalan és igazságtalan, nem fedti a fogalmat és fogalmi zavarokra ad alkalmat, mert az előadottakból az következik, hogy:

1. Azok a zsidók, akik Palesztinai Pvil is mindenütt, — bárhol éljenek is, — nemzeti alapon állóknak vallják magukat, megkülönböztetésül nem nevezhetők „Cionistáknak”, hanem „nacionalista” zsidóknak, vagy zsidó „nacionalistáknak”, mert őket sajátosképpen nem a cionizmus, hanem a nacionalizmus jellemzi és különbözteti meg a többi zsidóktól.

2. Hogy a belpolitika és a cionizmus nemcsak tartalmilag és fogalmilag, hanem elnevezésileg is okvetlenül elválasztandó, s hogy a cionista elnevezés csak a szó teljes értelmében vett cionizmusra alkalmazandó, mert a nacionalista belpolitika és a cionizmus elnevezésének egysége és a fogalmaknak ebből származó összevarása a cionizmus kárára van, minthogy sokakat, akik különben a cionizmus lelkes hívei lennének eltérő belpolitikai felfogásuk — a fogalmi zavar következtében — visszatartja a cionizmus követésétől.

3. Kivétel nélkül mindenki cionista, aki Palesztina felépítéséhez, munkával Pnagy bármilyen adománnyal hozzájárul, minthogy az illető ezzel a tényével Palesztinát, Ciont kívánja felépíteni.

4. A cionista és a nemcionista elnevezés helyesen csakis úgy alkalmazható, hogy cionista az, aki Palesztina felépítéséhez bármilyen módon és formában hozzájárul, ezzel szemben nemcionista az, aki az építéshez való hozzájárulását megtagadja. Helyesen tehát a „cionistával” szemben a „nemcionista” elnevezés alatt anticionista, cionellenes értendő.

5. A cionizmus fogalma tágabbra „nacionalista”-nál és a nacionalista és nemnacionalista zsidót, — aki Palesztinát akarja, — egyaránt felöleli.

6. A cionista elnevezés csak a palesztinai politikánk megjelölésére szolgálhat, de éppen a szent cél érdekében: az eredményesebb Palesztinamunka kedvéért nem használható fel ama ország irányában folytatandó belpolitikánk meghatározására, amelyben élünk.

7. Végső konkluzióképpen tehát a zsidóság ama árnyalata, — amelynek elnevezésére most a „cionista” szó van

lefoglalva, — „nacionalista”-nak nevezendő, míg ezzel szemben a „cionista” elnevezés árnyalati különbség nélkül a zsidók azon egész összességére alkalmazandó, amely Palesztinát, Ciont akarja.

Lehet, hogy én a dolgok illetén megfelfogásában és sajátos felfogásában tévedek, de mindenesetre kérem a cionista testvéreimet, világossá tételük felém, — s ha a kérdés nem úgy áll, ahogy én látom, mond-

ják meg nekem, mi hát a különbség Palesztinát és csakis Palesztinát, illetőleg a Palesztinai felépítési akaró cionisták és az ugyancsak felépítési akaró ugynevezett nemcionisták között, mert én — ha belpolitikai tekintetben eltérök is az útjaim, — ugyanolyan jó cionistának érzem és vallom magam, mint bármelyik közülök, magát a vezért sem kivéve.

Erre kérem és várom szíves válaszukat.

Halálos ítéletek és börtönbüntetések újabb sorozata Szovjetországban

Moszkva, január 29. A Don-vidéki Artjomovsban a Donsodagyár két alkalmazottját, kik engelpély nélkül higanyt vettek ki a gyárból, továbbá hat kereskedőt, akiket a higany vásárlásával és továbbadásával vádoltak, halálra ítélték. Ebből az ügyből kifolyólag még több személyt 6—10 esztendőig terjedő börtönnel sújtottak. Egy másik ügy a Trambow környéki Sjademka helység múlt év júniusi eseményiből támadt. Anuakidején két papot és több magánszemélyt tartóztattak le, akiket azzal vádoltak,

hogy nem elegendő gabonát szállítottak az állami depóba, amiért is vagyontól megfosztották őket. Erre több paraszt gyűlt össze a aelység szovjettanácsa előtt, kövel dobálták meg az épület ablakait és a letartóztatottak szabadlábra helyezését, valamint az elközbást kimondó ítélet megsemmisítését követelték. A szovjetbírósg most hozta meg az ítélet a lázadás ügyében és mindkét lelkész, valamint a falu szovjettanácsa előtti tüntetés vezetőit halálra ítélté, számosukat pedig szabadságvesztéssel büntetett.

Felbontották az atómot és megmérték a sulzát

Szenzációs eredménnyel végződtek a bécsi fizikai intézet kísérletei

Bécs, január 29. A bécsi fizikai intézetben hosszú idő óta jelentős kutatások folytak a különböző atomelméletekre vonatkozólag. Ezek a kísérletek most az atomok szétrombolásának szenzációs eredményére vezettek. Az atomszétrombolást Petterson professzor végezte és ezen az uton sikerült is az egyes atomok súlyát megmérnie. A kísérleteket tovább folytatták és egyre tökéletesítették úgy, hogy egy igen előzműsített dolgot ki, amely lehetővé teszi az egyes atomok gyorsaságának megmérést és azt, hogy a súlymeghatározásra csupán egyetlen sebességű atomokat vonjanak be a kísérletbe. Az atomokat kétszer szalasztják át a kísérleti csövekben, amelyeken váltakozó áramot vezetnek keresztül. Ha az elektronos rezgés másodpercenként egy milliónyit, az atomok egyenes vonalban lépnek ki a csövön. Sebességük ilyenkor a feszültség váltakozása tartamának felel meg. Ezen a módon az atomok megkapják az ismert egyenlő sebességet. Erős magnetikus mező által mindezeket és az eltérítés szögéből nem nehéz az egyes atomok súlyát meghatározni. Az atomok megmérése alkalmasított módszer olyan pontos, hogy az atom súlyának ezredrészig terjed.

Az elektronok felfedezése által megszoktuk azt a tant, hogy parányi, oszthatatlan elemi testecskék vannak. Atomizáltuk az elektromosságot, vagyis megtaláltuk az elektronokban a legkisebb lehetséges elektromos töltéseket. Ezt még aránylag könnyen meg lehetett érteni, mert az atomok mint oszthatatlan testecskék már évezredek óta foglalkoztatták a fizikát és a filozófiát. Persze nyitva maradt a kérdés, amelyre senki sem tud felelni: miért oszthatatlanok ezek az elemi testecskék? Miért nincs kisebb elektromos töltés az elektronnál? És valóban nem volna eszköz arra, hogy az elektront felbontsuk? Eről a kérdéstről is vita indult meg az elmúlt években és sok fizikus hajlando volt már subelektronok feltételezésére, amelyek az elektronokról szóló tant megdönténék.

Az elektronoknál azonban sokkal su-

lyosabb nehézségeket okoznak az emberi értelemnek a quantumok, ezek a legkisebb, oszthatatlan hatások. De mit ért a fizikus hatáson? Nem energia, nem erő, nem mozgás, sem tömeg, hanem az energiának és az időnek produktuma, fizikai fogalom, amellyel csak a fizikus és matematikus tud valamit kezdeni, a fizikailag nem képzett olvasó azonban nem tudja megérteni, hogy van az energiának és időnek egy legkisebb, oszthatatlan produktuma, amelyet hatás-quantumnak nevezünk.

A quantumokkal tehát a fizika olyan utra lépett, amelyen a legműveltebb lakos sem követheti többé. Régebben is voltak fizikai elméletek, amelyek matematikai bonyodalmaikkal rejtve voltak a nagyközönség megismerése elől, de legalább az alapelemeket meg lehetett akkor érteni. Ez most már megszűnt, amióta a fizika problémáinak megoldására nem elegendők az egyszerű, szemléletes elképzelések.

Nézzük csak például az atomelméletet. Mit ismer ebből az általánosság és mit mond ehhez a modern fizika? Tudjuk, hogy minden atomnak van magva, amely körül az elektronok keringenek. Tudjuk, hogy a magnak éppen annyi pozitív elektromos töltése van, mint amennyi elektron kering körülötte. A kémiai elemek egész sorát lehet csoportosítani a magtöltések száma szerint és ez a rendezés az elemek periódikus rendszerével kapcsolatban rendkívül termékeny volt a kémiában. Tudjuk, hogy az atom elektronjai az egyik pályáról a másikba ugranak, ha a sugárzás által energiát vezetünk hozzájuk és azt is tudjuk, hogy sugárakat küldenek ki, ha az elektronok visszaugranak.

Ezt mind el is tudjuk képzelni, ha a zseniális dán fizikusnak, Niels Bohrnak atomelméletét ismerjük, amely az atom rendszerét naprendszerünkhöz hasonlítja. Am a naprendszerben egyik bolygó nem ugrik át a másik bolygó pályájába és a Bohr-féle atomelmélet hovatovább leküzdhetetlen nehézségek elé került. A fizikának szinte két tudománya fejlődött ki, amelyek közül az egyik a nagy-

Intim fertőtlenítőszer

Az óriási módon elterjedt nemi betegségek, melyek terjesztésének az oka a mindkét nem hanyagsága és vigyázatlansága, — morális kötelességévé teszi minden egyéneknek, hogy úgy saját magát, mint a hozzá közel állókat az említett nemi betegségek borzasztó következményeitől megóvják. Ne várja be míg utoléri ezen betegség, hanem még idejében szerezzen be egy olyan gyógyszert, amely lehetővé teszi, hogy fiatalságát minden veszedelem és félelem nélkül élvezhesse.

Egyedüli készítmény, amelynek segítségével a nemi betegségeket elkerülheti, a könnyen hordozható és kezelhető rég ismert és világhírű

Semori-Tabletták

Számos orvos és kórház által kipróbálva

Minden gyógytárban és drogeriában kapható 12 tablettát tartalmazó eredeti üvegtubusban.

Minden üvegtubus a fenti rajz szerint „fekete fejben vörös kereszt” védjeggyel van ellátva.

Minden olyan csomagolás, amely ezt a védjegyet nem viseli, visszautasítandó.

fizikai világra, a másik a kis fizikai világra vonatkozott, anélkül, hogy a tudomány megállapíthatta volna, hol szünek meg a nagyvilág törvényei és hol kezdődnek a kicsinyei.

Igy nem csoda azután, hogy ez a kínos helyzet az elmúlt években Niels Bohr egyik német tanítványát, Heisenberget és Schrödinger zürichi fizikust újabb elméletre vezette, amely szerint atomrendszer keringő bolygói többé már nem elektromos pontok, vagy egészen kicsiny elektromos testek, hanem hullámfolyamatok és a hullámok, éppen úgy, mint a Bohr-elméletben az elektronok, körülkeringik a magvat. Az új elmélettel megszünt a fizika kettéhasadása, újból egységes fizika alakult ki, amelynek törvényei mindenütt érvényesek. Az a reményesség azonban, idővel a fizikai kutatás újabb eredményei közelebb kerülnek a nagyközönség értelméhez, nem teljesült, ellenkezőleg a helyzet minden újabb eredménnyel rosszabbra fordult. A fizikának legújabb eredményei még inkább elméletiek, matematikaiak és mind kevésbé elképzelhetők. Így vagyunk a bécsi fizikai intézet eredményével, az atomok megméréseivel is.

B listára helyeztek tizenkét erdélyi szubprefektust. Bukarestből jelentik: A hivatalos lapban most jelent meg a közigazgatási tisztviselők új beosztásának a névsora. A belügyminisztériumban ügyosztályvezetők lettek Marinescu, Buptureanu, Nicolaeon és Nicolau igazgató, valamint Victor Deleanu aligazgató. Ugyanezzel a rendelettel történt meg, a szolgabírák beosztása. Végül a hivatalos lap közli azoknak a szubprefektusoknak a névsorát, akiket január elsejétől kezdődőleg B listára, az ugynevezett „cadral auxiliar”-ba helyeztek. Ezek között szerepel Dan George máramarosi, Filig Jon csikmezei, German Joe kolozsmezei, Jeosou Jiuu temes torontáli, Jucu Octavian krassói, Lazar Augustin aradi, Migia Traian tordai, Palagesiu Grigore náromszéki, Rosca Petru marosmezei, Simu Octavian udvarhelyi és Zileriu kisküküllőmezei szubprefektusok.

Sok kellemes órát szerez magának ha dr. Cheresstեսiu-Déri tanárok által írt „100 újságcikk alapján románul c. könyvet beszerez. Azonkívül megtanul románul is. Kapható az Új Kelet könyvosztályában. Ár

A kamar...
Óriási
Mirto
a SZO
Mirto védelmébe v
aljas
Dr. Fischer

Bucaresti-Bukares
Új Kelet tudósítójá
ma délutáni ülése e
lődással fordult az e
leménye. A kormány
belügyi alminiszter,
niszterelnök válaszo
rengések ügyében
lációkra. Ugy Mirto
elnök tisztázták a p
szág közvéleménye
lyan kérdést akort
tően, melyek már
koztatják úgy a sa
politikai pártokat.
zsfoglalásig megtelt
az érdeklődők száza
viselők és a szocia
menterek, valamint
jes számban jelent
melynek lefolyása
ki a jelenlévők kö
beszède alatt volt
moszférája, Lupu
mentuma súlyos b
amelyek kis híja, h
fajultak. Az egyik

Fischer Józ
haj

Ezután dr. Fi
kedik szólásra és
be az új adótörvé
sításának a törvé
delkezései miatt.
mutatott arra, ho
sítás több olyan r
amelyek nemcsak
lemével, hanem a
kezeiseivel is ellen
nekelőtt is olyan
maz a végrehajtás
zonyos szerzett
például az új h
vonatkoz órendell
redukálja az ujon
mentességét. A r
az első tíz eszt
követő öt évre 7
évre 50 százalé
biztosít mindazol
épitenek. Teljess
len az, hogy az u
az adómentesség
régí építkezési t

A kormá

Attérnek a na
ügyminiszterhely
ra, hogy a korm
jon a lupényi v
szociáldemokrata
hangzott interpe
nekelőtt is Rozv
prefektus szerep
lenti, hogy nem
ak annyit fogl
kássággal és an
vén viselte volt
Soha egyetlen
Rozvan működé
a szociáldemok
dig a munkássá
a kollektív szer
mával is cserbe

German szoci
tesen, mert ha
akkor nem a bi
ták volna.

Mirto: Figye
ra, hogy a mu
kívül izzó és h
lete forog ves h
ezeket a híresz
tus csak a kö
A szivattyuzó

Mai kezdettel mutatja be a szezon egyik legnagyobb sikerű filmjét:

Select mozgó

Az asszony és a bábu

PIERRE LOUYS hasonló nevű erotikus regénye, melynek cselekménye Madrid és Páris legszebb helyein játszódik le. Főszerepben:

Conchita Montenegro

CSAKIS FELNÖTTEKNEK! 17 éven aluliaknak tilos a bemenet!

Monopol Filmcentrál.

A kamara előtt is lezárultak végül a lupényi vérengzés aktái

Óriási botrányok közepette válaszolt Mirto, majd Maniu miniszterelnök a szociáldemokrata interpellációkra

Mirto védeimébe vette Rozvan volt prefektust, akit a munkások jótévőjének nevezték. Adam paraszt képviselő aljas tolvajnak nevezte Luput, aki csaknem verekedést provokált a parlamentben

Dr. Fischer József interpellációt jelentett be az új adótörvény sérelmes rendelkezései ellen

Bucaresti-Bukarest, január 29. — (Az Új Kelet tudósítójától). — A kamara ma délutáni ülése elé hatalmas érdekfeszítéssel fordult az egész ország közvéleménye. A kormány nevében Mirto belügyi alminiszter, majd Maniu miniszterelnök válaszoltak a lupényi vérengzések ügyében elhangzott interpellációkra. Ugy Mirto mint a miniszterelnök tisztázták a parlament és az ország közvéleménye előtt egy sereg olyan kérdést a kormány szerepét illetően, melyek már hónapok óta foglalkoztatják egy a sajtót, mint az egyes politikai pártokat. A kamara tribünjei zsúfolásig megteltek erre az alkalomra az érdeklődők százaival, a többségi képviselők és a szociáldemokrata parlamenterek, valamint Lupu dr. hívei teljes számban jelentek meg az ülésen, amelynek lefolyása mély hatást váltott ki a jelenlévőkből. Különösen Mirto beszéde alatt volt igen izzó az ülés atmoszférája, Lupu dr. harcias temperamentuma súlyos botrányokat provokált amelyek kis híja, hogy verekedéssé nem fajultak. Az egyik a publikum számára

fenntartott páholyban megjelent Rozvan volt hunyadmegyei prefektus is, aki a miniszterelnök beszédét könnyezve hallgatta végig.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Hogyan verhetők meg Patrascanu ügyvédét?

Napirend előtt D. R. Ioanitescu belügyi alminiszter válaszol Pistner dr. Pnak Patrascanu ügyvéd megveretése ügyében tegnap elmondott interpellációjára. Teljesen kizártnak tartja, hogy Fetkovici rendőrigazgatónak erélytelensége okozta az ügyvéd bántalmazását. Fetkovici egyike a legelkiismeretesebb és legképzettebb rendőrtisztviselőknek. Közli Pistnerrel, hogy egy közigazgatás iverzfélyügyelőt delegált a csernovitzi törvényszéken történt incidens felülvizsgálására. Amennyiben Pistner dr. vádjai Fetcovici rendőrigazgatóval szemben igaznak bizonyulna, úgy megteszi a rendőrtiszt ellen a szükséges intézkedéseket.

Fischer József dr. az adótörvények szigorú végrehajtási utasítása miatt interpellál

Ezután dr. Fischer József emelkedik szólásra és interpellációt jelent be az új adótörvények végrehajtási utasításának a törvénnyel ellenkező rendelkezései miatt. Fischer József dr. rámutatott arra, hogy a végrehajtási utasítás több olyan rendelkezést tartalmaz, amelyek nemcsak az adótörvények szellemével, hanem azoknak precíz rendelkezéseivel is ellent mondanak. Mindezekelőtt is olyan intézkedéseket tartalmaz a végrehajtási utasítás, amelyek bizonyos szerzett jogokat sértenek. Így például az új házak adómentességére vonatkozó örendelkezés, amely tíz évre redukálja az újonnan épített házak adómentességét. A régi építkezési törvény az első tíz esztendőre teljes, az ezt követő öt évre 75, majd az utolsó öt évre 50 százalékos adókedvezményt biztosít mindazoknak, akik új házat építenek. Teljességgel megengedhetetlen az, hogy az új adótörvény megfosza az adómentesség jogától azokat, akik a régi építkezési törvény alapján építet-

tek házakat. Az új adótörvény rendelkezései legfeljebb azokra vonatkozhatnak, akik mostantól kezdve építkeznek, de nem sértheti semmi esetre sem az építkezési törvény alapján szerzett jogokat.

Ezután Fischer József dr. kifejti, hogy az új adótörvény 35. paragrafusa nak rendelkezései értelmében a kereskedők globális jövedelmét könyvek alapján kell megállapítani és becslesnek csak ott van helye, ahol a könyvek nincsenek rendesen vezetve. Ezzel szemben a végrehajtási utasítás módot ad a pénzügyi ágenseknek arra, hogy bizonyos „külső jelek” alapján állapítsák meg a jövedelmet, még azon kereskedőknél is, akiknek könyvvezetése a legnagyobbról van. A végrehajtási utasításnak ily értelmű intézkedései csak újabb módot és alkalmat teremtenek az adóalanyok végzálására. Kéri a kamara elnökségét, tüzzön ki számára egy napot, hogy interpellációját ebben a fontos kérdésben kifejtthesse.

A kormány válaszol a lupényi interpellációkra

Attérnek a napirendre és Mirto belügyminiszterhelyettes emelkedik szólásra, hogy a kormány nevében válaszoljon a lupényi vérengzések ügyében a szociáldemokrata képviselők részéről elhangzott interpellációkra. Mirto mindenekelőtt is Rozvan volt hunyadmegyei prefektus szerepével foglalkozik. Kijelenti, hogy nem volt olyan prefektus, ak iannyt foglalkozott volna a munkássággal és annak sorsát annyira szíven viselte volna, mint éppen Rozvan. Soha egyetlen panasz nem merült fel Rozvan működése ellen. Ezzel szemben a szociáldemokrata nem álltak mindig a munkásság oldalán és legutóbb a kollektív szerződés tárgyalása alkalmával is cserben hagyták őket.

German szociáldemokrata: Természetesen, mert ha a pert elvesztették volna, akkor nem a bírót, hanem a védőt okolták volna.

Mirto: Figyelmeztettek bennünket arra, hogy a munkásság hangulata rendkívül izzó és hogy a bányaigazgatók élete forog veszedelemben. Nem hittük ezeket a híreszteléseket. Rozvan prefektus csak a kötelességét teljesítette. A szivattyúzós üzemek leállítására esetén

kétszáz munkás élete forgott volna komoly veszedelemben.

Lupu óriási botrányt provokál.

Dr. Lupu: Nem kellett volna ideig hagyni a dolgokat.

Gherman: Tíz év óta készítették elő Lupényt!

Dr. Lupu ismét mond valamit, mire Adam aradmegyei parasztképviselő oda kiáltja feléje:

— Te aljas!

Lupu replikázik: Te vagy aljas! Nagy zajban folytatja Mirto beszédét és felhívja dr. Luput, hogy viselkedjék csendesebben, mert ő volt az, aki a nemzeti parasztpárttól az oligarchiához pártolt át.

Dr. Lupu: Okos voltam, mert láttam,

hogy hová vezet az önök politikája. Ha tudni akarják, a kormány igenis bünyös a lupényi eseményekben és Maniu miniszterelnök kezei vérrel vannak bemocskolva.

Pokoli zaj keletkezik. Pop-Csicsó István elnök felhívja dr. Luput, hogy vonja vissza a miniszterelnökkel szemben használt kifejezését.

Dr. Lupu: Mit vonjak vissza?

Pop Csicsó István: Ön azt állította a miniszterelnökről, hogy a kezei vérrel vannak bemocskolva a lupényi események....

Dr. Lupu: Fentartom azt, amit mondtam....

Adam magából kikelve kiáltja Lupu felé:

— Aljas, gazember, tolvaj! Lupu vörös a dühtől és torkaszakadtából kiált valamit Adam felé, amit a nagy zajban nem lehet hallani. Az ülés terem másik oldalán Raducanu munkaügyi miniszter beszél és a zaj pillanatnyi elülte után azt mondja, hogy dr. Lupu mint liberális munkaügyi miniszter az igazgatósági épületekben rendezett bankettekben akart a munkásság

Mirto menti Rozvant és a szociáldemokratákat támadja

Mirto: Kinek ne fájna a lupényi szerencsétlenség. Kik ne hatna meg a huszonkét bányász tragédiája. Elvártuk volna azonban, hogy a szociáldemokraták több őszinteséget és több lojalitást fognak ebben a kérdésben tanusítani. A szociáldemokraták voltak azok, akik azt híresztelték, hogy Rozvan lőtt először a munkásokra. Ez szemerszedett hazugság. Hogyan lehet ártatlanul gyilkossággal megvádolni egy embert, aki augusztus 6-ika előtt napokon keresztül fáradságot nem kímélve és éjt is nappallá téve dolgozott a konfliktus békés elsimítása érdekében. Rozvan egy nappal az összetűzés előtt már lupényban volt és harmincöt órán keresztül szakadatlanul tárgyalta a munkásság vezetőivel és a bányaigazgatósággal a sztrájk megszüntetése érdekében. Midőn azonban a föld alatt lévő kétszáz bányász élete került veszedelemben, nem volt idő már tárgyalásra, sietni kellett. A munkásság oldaláról dördült el az első lövés, a katonák viszálytörték anélkül, hogy erre parancsuk lett volna.

A szociáldemokraták magatartása annál is sajnálatosabb, mert Maniu miniszterelnök a legnagyobb jóindulattal tanusította irányukban. A parlamentválasztások előtt ő volt az, aki a szociáldemokratákkal való választási meggyezést forszírozta, mert — ugymond — igazságtalan volna, hogy a liberálisok által hozott Mossolini rendszerű választási törvény miatt a szocialisták kimaradjanak a parlamentből. Mi nem vádoljuk önöket, azzal, hogy értelmi szerzői volnának a Vaida belügyminiszter ellen elkövetett merényletnek, de bizonyos, hogy azok a hírek, amelyeket a lupényi eseményekkel kapcsolatosan terjesztettek, nagyban hozzájárultak a merénylet atmoszférájának előkészítéséhez. Önök parlamenti vizsgálatot kértek tőlünk. Mi ezt a vizsgálatot már lefolytattuk három miniszterium delegátusai-

sorsán javítani. Lupu azt kiáltja Raducan ufelé:

Ujra kitér a botrány.

— Arcatlan! — mire Adam több képviselőtársa kíséretében elhagyja helyét és dr. Lupu felé tart. A kvestorok csak nagy nehézségek árán tudják a már már elkerülhetetlennek látszó verekedést megakadályozni.

Dr. Tilea emelkedik szólásra és valamit odakiált Lupunak.

Dr. Lupu: Vojnikokkal nem állokszóba!

Ismét hatalmas zaj támad, amelynek elülte után Pop-Csicsó István rendre utasítja dr. Luput.

Dr. Lupu: Hozzá vagyok már szokva az ilyesmihez.

A rend helyreálltával Mirto folytatja beszédét. Kijelenti, hogy el fogja mondani az igazságot a lupényi zavargások ügyében, bár sejtí, hogy kijelentései nagyon lesznek inyre Lupunak.

Dr. Lupu: Elmegyek, hogy ne zavarónt beszédében. Megundorodtam önöktől.

A többségi képviselők tiltakozása és habotája kíséri ki dr. Luput a teremből.

Bogdan hunyadmegyei többségi képviselő emelkedik szólásra és elmondja, hogy midőn Lupu dr. a szomoni események után választási propaganda utra indult Hunyad megyében, a parasztok nem akarták meghallgatni, számonkérték tőle a liberális kormány viszálcéseit és kikergették a falvakból.

Mirto: Az összetűzés után megtartott részleges választáson Lupényban 90 szavazatot kapott a lupista jelölt és 1500 szavazat esett a nemzeti parasztpárt jelöltjére.

Mirescu szocialista: Augusztus 6-ika mégis vérrel lett beirva az ország történetébe.

Maniu miniszterelnök záróbeszéde a lupényi ügyben.

Ezután Maniu miniszterelnök emelkedett szólásra, és hosszú, a késő esti órákba benyuló expozéban válaszolt a lupényi vérengzések ügyében elhangzott interpellációkra. A miniszterelnök visszautasította azokat a vádakát, amelyeket a szociáldemokraták ellen, melytek és hangsúlyozta, hogy a kormány különös goddal figyelem fordított az első perctől kezdve a zsilvölgyi munkásságra, amelynek életstandardja valóban sok kívánnivalót hagy maga után. Az eseményekben nem a kormány a hibás, hanem azok, akik az elmúlt tíz esztendő leforgása alatt a munkássággal szembeni politikájukkal az elégedetlenség atmoszféráját teremtették meg a Zsilvölgyben. A bűnösök elvették büntetésüket, ami Lupényban történt, az nem a kormány intézkedéseinek következménye, hanem az események szerencsétlen összetalálkozásának műve volt.

Súlyos vasuti szerencsétlenség Déva mellett.

Dáváról jelentik: Tegnap délután 4 órakor a dévai állomáson súlyos szerencsétlenség történt. A Piaki felől jövő 2532. számú tehervonat összeütközött a 2458-as számú Déváról épen induló tehervonattal. A Piaki felől jövő vonat még csak a bejárati váltónál volt, amikor a másik elindult. Az összeütközés olyan heves volt, hogy mindkét vonatnak több kocsjja felborult, tizennégy teherkocsi vált teljesen használhatatlanná. Hogy az összeütközésért kit terhel a felelősség, nem lehet pontosan megállapítani. A két közel négy millió lej. A pályát másfélóra megfeszített munkával szabadá tették.

Paleologic naplója (A cár országa a nagy háborúban): 3 kötet 886 oldal, 132 lej az Új Kelet könyvostályában.

URANIA-MOZGÓ A szezon legjobbikerü cow-boy filmjét mutatja be:
ÁLARCOS LOVAG
 izgalmas kalendorfilm, melynek főszerepét:
DON DOUGLAS
 a cow-boyok királya alakítja. — Monopol Metro-Goldwyn.

itőszer
 terjedt nemi
 sztésének az
 anyagsága és
 ális köteles-
 ennek, hogy
 hozzá közel-
 betegségek
 tól megóvja,
 ezen beteg-
 szerezzen be
 mely lehetővé
 minden vesze-
 élvezhesse,
 amelynek se-
 gégeket elke-
 zható és ke-
 ághírú

letták
 al kipróbálva
 és drogueriát
 tartalmazó
 a fenti rajz
 brós keresztü

agolás, amely
 di, visszauta-

kis fizikai vi-
 a, hogy a tud-
 lna, hol szün-
 vényei és hol

n, hogy ez a
 években Niels
 ányát, Heisen-
 üríchi fizikust
 amely szerint
 olygói többé-
 tok, vagy egé-
 testek, hanem
 hullámok, ép
 elméletben az
 a magvat. Az
 a fizika ketté-
 fizika alakult
 mindenütt ér-
 ség azonban,
 újabb eredmé-
 nagyközönség
 t, ellenkezőleg
 o eredménynel
 fizikának legu-
 elméletiek, ma-
 resb élképzés
 csi fizikai inté-
 omok megné-

k tizenkét er-
 karestből jelen-
 ost jelent meg
 a új beosztás-
 minisztériumban
 Marinescu, Rup-
 colsu igazgató,
 igazgató. Ugyan-
 meg, a szolgál-
 a hivatalos lap
 efektusoknak a
 elsejétől kezdő-
 vezett „cadral
 ek között spe-
 rosi, Filig Jon
 kolozsmegeyi,
 li, Jucu Octa-
 tin aradi, Miga
 Grigore nárom-
 omegeyi, Simu
 eriu kisküküllő-

erez magának
 anárok által írt
 ománul c. köny-
 tanul románul is
 rosztályában. Ára

A minisztertanács jóváhagyta az állampolgárság megszerzéséről szóló törvényt módosító javaslatot

A módosító javaslat a lakbérleti törvény meghosszabbításáról szóló javaslattal együtt még ebben az ülészakban parlament elé kerül

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tud.) A kormánytagjai tegnap este a kamara ülése után minisztertanácsra ültek össze. Ez volt az első minisztertanács, amelyet a kormány a karácsonyi vakáció előtt tartott és megtartása annál is sürgetőbb volt, mert nemcsak a választásokkal kapcsolatos rendőket kellett a kormány tagjainak megbeszélni, de meg kellett tenni a szükséges intézkedéseket az elkövetkezendő parlamenti ülészak munkaprogramjának kidolgozására. A tegnap este minisztertanács fontos eseménye az, hogy approbálták az állampolgársági törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot,

mely így módon nagyon rövid időn belül a parlament elé kerül. A Zsidó Parlamenti Klub esztendő óta kifejtett munkájának eredménye ez a tény, mely — reméljük — a zsidó hontalanok hosszú kálváriájának végét jelenti. A minisztertanácsról egyébként a következő hivatalos kommunikét adták ki: Tegnap este 7 órakor minisztertanács volt a kamara palotájában. A minisztertanács behatóan foglalkozott a munkanélküliség problémájával megállapítva a helyzet javításához szükséges intézkedéseket.

Junian igazságügyminiszter minisztertanács elé terjesztette a lakbérleti törvény meghosszabbításáról, valamint az állampolgárság megszerzéséről szóló törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot. A minisztertanács mindkét javaslatot approbálta és megbízta az igazságügyminisztert, hogy azokat terjessze a törvényhozás elé. A kormány aztán a községi és megyei választásokkal kapcsolatos rendfentartó intézkedéseket állapította meg. Különböző folyó ügyek elintézésével a minisztertanács este 11 órakor ért véget.

Az orosz szakszervezetek központi tanácsa határozati javaslatban sürgette meg a világorradalom proklamálását

Az új berlini orosz ügyvivő bemutatkozása a fővárosi sajtóban

London, január 29. Rigai jelentések szerint a kommunista szakszervezetek központi tanácsa határozatot hozott, melyben megsürgeti a világorradalom elkövetésének gyorsítását. A határozatszerint a halogatás ideje elmúlt, legfőbb ideje, hogy tettek következzenek. A határozatban utalnak arra, hogy minden országban a munkanélküliség a forradalom legértékesebb elemei és ábrát a legintenzívebben

be kell vonni a mozgalomba. A központi tanács sürgeti a forradalmi célokra nemzetközi pénzalap létesítését. Berlin, január 29. Ljubinov helyettes népbiztos, akit a szovjet kereskedelmi ügyvivője Baillinté nevezett ki, fogadta a német főváros sajtójának képviselőit s előtűk rimutatóit arra, hogy az orosz industrializációs program nagymennyiségű ipari felszerelés és fegyvertápany im-

portját teszi szükségessé. Az oroszországi importban Németország áll az államok között első helyen, ami azzal magyarázható, hogy a németek jól ismerik a szovjetterület viszonyait s már régóta fenntartják az összeköttetést a külkereskedelmi szervezetekkel. Az ügyvivő kijelentette, hogy az a törekvése, hogy a kereskedelmi kapcsolatokat kimélyítse.

Országos akciót indítottak a malmosok a 35 millió lej pénzbírsággal sújtott aradiak megmentésére

Mert tévedtek az aradi pénzügyigazgatóságon, adóeltitkolás címén bosszút állnak az aradmegyei malmokon

Timisoara-Temesvár, jan. 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy tönkrement aradmegyei malmos feljelentése alapján — amint már megírtuk — az aradi pénzügyigazgatóság két évre visszamenőleg felülvizsgálta az aradmegyei malmosok adóügyét és a vizsgálat eredményeképpen adóeltitkolás címén 35 millió lej bírsággal sújtott negyvenöt aradmegyei malmot tulajdonost. Az adóeltitkolás ügyében tovább folyik a vizsgálat és előreláthatólag a vizsgálat alatt álló harminc aradmegyei malmosra is alkalmazni fogják a súlyos bírságot.

Az aradmegyei malmosok ügyét nem is lehet elszigetelt jelenségnek tekinteni, mert félt, hogy az aradi pénzügyigazgatóság által megindított hajszát ki fogják terjeszteni más iparágakra is. Az aradi malmosok ellen megindított vizsgálat lényegében minden alapot nélkülöz és egy elkeseredett malmos feljelentésére indult meg. Mindezekből ismét kiténik az adórendszer mai formájának tarthatatlansága, amelyeket megyék szerint különbözőképpen interpretálják a hivatalos közegek és amely az adózó delikvensen bosszulja meg magát. Az aradmegyei malmosok a hivatalos közegek elnézésének és tévedésének áldozatai, ami abból is kiténik, hogy két évig minden vizsgálat ellenére rendben találták az aradmegyei malmosok adó ügét és csak a tönkrement malmos feljelentése után jöttek rá a szabálytalanságokra. Az aradmegyei malmosok meg-

büntetésével egyidejűleg az egész aradmegyei pénzügyi apparátust is felelőségre lehet vonni. Mert a történetekből világosan kitűnik, hogy vagy az aradi pénzügyi közegek értelmezték hibásan a szóbanforgó adóörvényt, vagy pedig a malmosok összejátszottak a hivatalos közegekkel az államkincstár megkárosítására. Akármelyik eset áll fenn, mindkét félre egyforma erővel járul a felelősség súlyá. Az utóbbi eshetőségről azonban már azért sem lehet szó, mert a kiszállított adóügyi tisztviselők nem tudtak rábizonyítani a szabálytalanságokra, amelyeknek alapján adóeltitkolás címén lehetne a malmosok ellen eljárást indítani. Tehát ez esetben csakis a pénzügyi közegek hibás elnézéséről lehet szó, amiért semmi esetre sem lehet felelőségre vonni a malmosokat.

Az aradi malmosok ügye érthetően megmozgatta az ország malmosait. A napokban a bányászati malomkoncentráció foglalkozott az aradiak ügyével és elhatározta, hogy az ország összes malmosainak közreműködésével akciót indítanak az aradi malmosok érdekeinek megvédése ügyében. Az aradi malmosok esetével kapcsolatosan a bányászati közgazdasági élet egyik tekintélyes tagja nyilatkozatot adott lapunk munkatársának:

— Az aradiak ügye — mondotta — az adózási rendszer mai formájának tarthatatlanságára vall. Egy olyan világos törvényre van szükségünk, amelyet egy-

formán értelmeznek Aradon, Csernovitzban és Szatmáron. Ezért küzdenünk kell a mai adórendszer ellen. Nem hinném,

Nagy külföldi kölcsönrel és svájci szakértők segítségével nyugateurópai telefonszolgálatot teremt Andronescu vezérigazgató

Szó sincsen a telefonszolgálat koncesszionálásáról, de rövidesen sor kerül a gyökeres reorganizációra

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tud.) Röviddel ezelőtt beszámoltunk arról, hogy dr. Plautius Andronescu, a posta vezérigazgatója a külföldön járt és a romániai telefon és táviratszolgálat átszervezésének lehetőségeit tanulmányozta. A kormányt komolyan foglalkoztatja különösen a telefonszolgálat reorganizálásának kérdése, mert úgy az interurban forgalom, mint az egyes városok belső forgalma igen sok kívánni valót hagy maga után. Bizalmas helyről származó információk szerint röviddel ezelőtt felsőbb helyről intervenáltak a kormánynál a telefonszolgálat szomorú állapotának sürgős megszüntetése érdekében. Andronescu dr., a P. T. T. vezérigazgatója ma nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek, elmondva azt, hogyan képzeli ő el a mai helyzet megváltoztatását.

— A telefonszolgálat, — mondotta Andronescu dr., — olyan állapotban van ma az országban, hogy ez így nem lehet tovább. Nemcsak, hogy nem működik rendszerben a telefonforgalom, de a mai berendezés mellett ezen a helyzeten még csak javítani sem lehet, a telefonszolgálatot

Advertisement for 'CACHET D'FAIVRE' medicine. Text includes: 'Miért szenvedjünk?', 'CACHET D'FAIVRE', 'F E J', 'FOGFÁJÁST', 'NEURALGIÁT és RHEUMATISMUST', 'Kapható minden gyógyszerárterben és drogériában'.

hogy a Maniu-kormány ne állana igazságos ügyünk mellé, ha azt akarja, hogy az állampolgársági kötelességeknél minden vezgatura és főleg minden retorziós következmények nélkül lehessen eleget tenni. (f. m.)

teljesen és radikálisan reorganizálni kell. — Egyes lapok azzal vádolták meg, hogy koncesszionálni akarom a telefont. Egy pillanattig sem gondoltunk arra. Ezzel szemben valószínű, hogy egy 10-20 év alatt visszafizetendő nagy külföldi kölcsönt fogunk felvenni. Ezzel a pénzzel be fogjuk szerezni a szükséges felszereléseket és anyagot és a svájci szakértők segítségével több hónapig fognak az országban dolgozni és reméljük, hogy az ők segítségével sikerül fog normális állapotokat teremteni a telefonszolgálatban.

Kedvező mederben haladnak a le szerelési konferencia tárgyalásai

London, január 29. A Press Association a tengerészeti konferencia köréből úgy értesül, hogy a tárgyalások kedvező mederben haladnak előre. Csütörtökön a konferencia plenáris ülést tart s ezen fogják megtárgyalni az össztonnatartalom korlátozásáról szóló francia, a kategóriák szerinti korlátozást célzó angol és az össztonnatartalmak nemzetek szerinti arányát meghatározni indítványozó olasz javaslatot. Stinson amerikai külügyi államtitkár ma este az angol rádióban előadást tartott, melyben hangsúlyozta a flottakorlátozás szükségességét s kiemelte, hogy a hatalmak biztonsága a korlátozás mellett is megővhető.

Advertisement for 'Gyakorlati áruismeret és Vegyészeti lexikon'. Text includes: 'Szerkesztette: Rácz Lajos', 'Ára 476 lej', 'az UJ KELET könyvcsatlóvalan'.

Juszticiomor zsidó,

Ráth Adolf egy hamis Sighet-Máramaroszi Uj Kelet tudósítójától tartja néhány nap óta getti zsidóságot. Deuna nyomorúságban vergőd a hamis rágalom alap bíróság hatévi súlyos rülményeiben ez a trassabb, mert a jusztici törvényszék lelkiismeretán csehszlovák igazsá még nem szolgáltatott elfogultsággal valódi inkviz

Körülbelül két esztét. Egy harmincöt ért, sápadtarcu férfi Kelet szerkesztőségbe marosszigeti keresked, hogy az 1927-es választi parasztpárti listán lőt mellett agitált sziguranca hírdet Gyula, valóságos írtó ellene. Másodnapon ütötte-verte és a spais megszűnyítő mód az életét. Akkor már lasztások után volt, cgyekkel még mindig h a hadbíróshoz. Az Uj Kelet lépés Adolf érdekében, amit eredménye, hogy Fudacára annak, hogy Shöngött még akkor a — békében hagyta a bert, mert, ugymond, lapok foglalkoznak ve Bécsi op dési vád

A mindennapos trag száj ragadai a Ráth A lesújtóbb valamenyine érdemes ember valóság életnek. A borzasztó tendejét a fronton töl kapott és egy fejlődést vetkeztében epileptiku háboru utáni dekonjur gyona eluszott és az i egyre jobban sorvadó ujjab áldozata lett.

Néhány hónappal tanácsolták, hogy utaz ráltassa meg magát. A ugyanis a háborúból e és attól lehet tartani, szilánk megtámadja az Ráth Adolf hozzátart munkásemberek, de től, támogatják, de módjában, hogy 30-4 ki. A szigeti egyetlen fejlesztéseket ternek, es don fenn bírják tartal bécsi operáció kőtsész összegyűjteni. Sokban körülmény is, hogy emberek előtt mincsté kénytelen volt más m Feladásának övegy egy ugoosamegyei kis ment Ráth családjavil gatlaura szerettek egy kezelteti magat és id kölcsönt.

Egy sógora is lakik től félt, hogy Ráth ki gyonból, ezért felb re feljelentette Ráth Adó ügyészségen. A feljelentő elmond hogy Ráth feljajniotr sanak fel közösen egy gozzanak interuziven E A feljelentés alapján tartóztatták és a béc lyott — a nagyszülő házába került...

A szerencs Az a természetnek állalában a bíróság nem igen óvztaite ha perében. A nagyszülő az ügyet a beregszás

Advertisement for 'SARCIPÖK' and 'HOČIPÖK' featuring a 'VIKING' logo. Text includes: 'NORVÉGIÁBÓL AZ ÖRÖK TÉL HAZÁJÁBÓL', 'A LEGTARTÓ-SABBÁK ÉS LEG-ELEGANSABBÁK', 'FŐKÉPVISELET ROMÁNIA ÉS BULGÁRIA RÉSZÉRE M.N.ALMOSNINO, BUCUREȘTI PAS.VILAGROS'.

Juszticiomord áldozata lett egy szerencsétlen máramarosi zsidó, akit a csehszlovák bíróság „kémkedésért” hat évi börtönre ítelt

Ráth Adolf egy hamis eskü szerencsétlen áldozata súlyos beteg vergődik ártatlanul a beregszászi fegyház cellájában

Sighet-Máramarossziget, január 29. (Az Új Kelet tudósítójától.) Megrendítő eset tartja néhány nap óta izgalomban a szigeti zsidóság. Denunciáltak egy beteg nyomorúságban vergődő szigeti zsidót, s a hamis rágalom alapján a csehszlovák bíróság hat évi súlyos börtönre ítélte. Körfelmérésekben ez a tragédia annál kínosabb, mert a juszticiomord a beregszászi törvényszék lelkiismeretét terheli, s a puritán csehszlovák igazságszolgáltatás eddig még nem szolgáltatott okot arra, hogy elfogultsággal vádoljuk meg.

Ráth Adolf és a szigeti inkvizíció

Körülbelül két esztendővel ezelőtt történt. Egy harmincöt év körüli, meggyötört, sápadtarcu férfi állított be az Új Kelet szerkesztőségébe, Ráth Adolf, máramarosszigeti kereskedő volt. Elmondta, hogy az 1927-es választások idején a nemzeti parasztpárti listán szereplő zsidó jelölt mellett agitált és emiatt a szigeti szigetségi bizottság hírdet komiszárja, Füzessy Gyula, valóságos író hadjáratot indított ellene. Másodnaponként letartóztatta, ültetett teret és a spanyol inkvizítorok is megszigényenítő módon keserítette meg az életét. Akkor már öt hónappal a választások után volt, de különböző ürügyekkel még mindig hurcolta Ráth Adolfot a halálbüntetésig.

Az Új Kelet lépéseket tett a Ráth Adolf érdekében, aminek meg lett az eredménye, hogy Füzessy komiszár — dacára annak, hogy Szigeten javában dúl a háború — még akkor a szigetségi terrorja — békében hagyta a szerencsétlen embert, mert, úgy mond, nem szereti ha a lapok foglalkoznak vele.

Bécsi operáció és kémkedési vád

A mindennapos tragédiák közül ki mutatja magát a Ráth Adolfé, mert ez a legújabb valamennyinél. Ez a jobsorsra érdemes ember valóságos kiebrudaltja az életét. A borzasztó világegés négy esztendőjét a fronton töltötte el. Szívaját kapott és egy fejlődést. A fejlődés következtében epileptikus beteg is lett. A háború utáni dekonjunktúrában kicsi vagyona elszűnt és az izolált, gazdaságilag egyre jobban sorvadó Máramarosnak egy újabb áldozata lett.

Néhány hónappal ezelőtt orvosai azt tanácsolták, hogy utazzon Bécsbe és operáltassa meg magát. A fejében maradt gyanús a háborúból egy srappell-szilánk és attól lehet tartani, hogy idővel ez a szilánk megtámadja az agyát is.

Ráth Adolf hozzátartozói szegénysorsu munkásemberek. Hogy elesett a kereset, támogatták, de egyiknek sem volt módjában, hogy 30—40 ezer lejfel segítse ki. A szigeti egyetlek is iszonyú erőfeszítéssel tesznek, csak hogy valami módra fenn bírják tartani magukat. Egy bécsi operáció költsége nem bírta itt összegyűjteni. Sokban járult hozzá az a körülmény is, hogy Ráth rejtegette az emberek előtt mindegyesét és ezért kétségbeesett volt más módhoz nyulni.

Feljegyzések övegye anjja Rakaszon, egy ugocsamgyei kis faluban lakik. Odament Ráth családja. Gondolta, az igazságot szerencsés egy kis kölcsönt, kiadta magát és idővel visszafizeti a kölcsönt.

Egy sőgóra is lakik a faluban. Ez attól félt, hogy Ráth kiforgatja őt a végyonából, ezért felbirelt egy embert, aki bejelentette Ráth Adolfot a nagyszöllősi ügyészségen.

A feljelentő elmondja nyilatkozatában, hogy Ráth feljajánlta neki, hogy állítsanak fel közösen egy kémirodát és dolgozzanak intenzíven Románia javára.

A feljelentés alapján Ráth Adolfot letartóztatták és a bécsi szanatórium helyett — a nagyszöllősi ügyészség foglalkoztatásába került.

A szerencsétlen juszticiomord

Az a természetesnek tűnő lassúság, ami általában a bíróság munkáját jellemzi, nem igen érintette hatását a Ráth Adolf esetében. A nagyszöllősi ügyészség áttette az ügyet a beregszászi törvényszékhez,

ott kihallgatták a tárgyalás első napján a feljelentőt s megeskették, s Ráth Adolf sorsát ezzel a hamis esküvel már meg is pecsételték.

Dr. Kroó beregszászi ügyvéd, aki Ráth védelmét látta el, az egész per anyagában nem látott egyebet egy otromba, átlatászo tendenciájú rágalomnál. A védelem szempontjából még a tanúk kihallgatását sem tartotta fontosnak. Neki egész más jellegű bizonyítékai voltak.

Mielőtt Ráth leköltözött volna Rakaszra, megírta felesége anyjának, hogy kénytelen magát alávetni egy operációnak és erre az időre feleségét és gyermekeit ott hagyja Rakaszon. Az öregasszony bele is ment ebbe, de a másik veje Cikl Nándor azzal válaszolt Ráthnak, hogyha lejön, akkor ő feljenti, hogy kémkedik, vagy hasonló dolgot csinál. Ennek dacára Ráth lejött Rakaszra s a sőgóra felbirelt egy kétshírű egyént, aki beadta Ráth ellen a feljelentést.

Ez a levél, melyben Ráthot megfenyegették, Kroó ügyvédnek birtokában van. A kitűnő kriminálista meg volt győződve róla, hogyha ezt a levelet a bíróságon bemutatja, az egész vád összeomlik, mint egy kártyavár.

De tévedett. A bíróság a feljelentők esküjére támaszkodott és ennek az alapján Ráth Adolfot bűnösnek mondta ki és

kémkedésért hat évi súlyos börtönre ítélte.

Hat évi börtön — minden tárgyi bizonyíték híján arra való hivatkozással, hogy egy kétesegyzisrenciájú egyén megeskütött s annak dacára, hogy a „vádolt” meg lett már fenytve és a rágalom tartanatatlansága minden kétséget kizáróan bebizonyosodott:

A szerencsétlen, beteg Ráth Adolf juszticiomordnak lett az áldozata. De az ő esete a juszticiomordok történelmében is a legsomorúbb fejezeteknek egyikét képviseli.

„Nem hiszik, hogy beteg vagyok...”

Azon a napon, amikor Ráth Adolfot a beregszászi törvényszéken hat évi súlyos börtönre ítélték, — a kis ugocsamgyei faluban megszületett az ötödik gyermek. Vajjon milyen különösebb cölja volt a sorsnak, hogy furcsa szeszélyei egyazon időpontra tertsite a két eseményt?

Tény az, hogy Ráth Adolfot a folytonos izgalmak iszonyúan kimerítették. Idegete a börtönben pár nap alatt felmorzsolódott és epilepsziája mind inkább kezdte győződni.

Az orvosok azonban nem láttak benne egyebet csak egy bűnöst, egy elvetemedt spiont, aki súlyos nat esztendőre lett elítélve, s azért ők sem igyekeztek meg-

állapítani az igazi diagnózist, hanem ráfogták, hogy Ráth — szimulál.

A szimulánsokat a beregszászi börtönben szesz büntetik, hogy megvonják tőlük kosztot. Ráthot is börtöltették. Ez még inkább kigyengítette és a betegség annál gyorsabban vett rajta erőt.

Az elmúlt héten egy szigeti hozzátartozója Beregszászon járt. Meg akarta látogatni. Nem engedték be hozzá. De eljuttattak egy kis cédulát, melyen Ráth Adolf szaggatott betűkkel a következőket írja:

„Végem van. Naponta nyolc-tízszor fog el a rosszullét. Sokszor félnapokig fekszek eszméletlenül. Az orvosok azt mondják, hogy szimulálok, s ezért kosztot sem kapok. Még kihuzom talán négy hétig. De itt nem akarok meghalni. Tegyetek valamit érdekemben.”

Ráth Adolf félnapokig fekszik eszméletlenül, mert az orvosok nem hiszik, hogy beteg, s egyetlen vágya, hogy ne haljon meg a börtönben: felesége öt apró gyermekkel egy kis faluban nyomorog.

mert valaki esküdött, hogy Ráth kémkedik!
Juszticiomord. Anno 1920. (sch. d.)

Elviselhetetlen méreteket öltött az angliai munkanélküliség

Egyetlen nap alatt 23 interpellációval ostromolták meg Thomas pecestört a munkanélküliség kérdésében. Reiner konzervatív képviselő javaslata az angol birodalmi egységes megszervezéséről

London, jan. 28. Az angol alsóházban ma 23 interpellációt intéztek. Thomas pecestörtőhöz a munkanélküliség kérdésében. A miniszter válaszában jórészt korábbi válaszaira utalt. Kirkwood szélső baloldali képviselőtől az elnök megvonta a szót, mert szenvedélyes hangon azzal vádolta meg Thomast, hogy hajlépítési megrendeléseknél nem járt el pártatlanul és egyes nagyipari vállalatokat előnyben részesített. A konzervatív párt volt kereskedelmi minisztere és Lloyd George a

szélső baloldali képviselő elhalasztását indítványozták s bár Graham kereskedelmi miniszter igyekezett az ellenzéklet megnyugtanni, hosszabb vita után a javaslatot egyelőre mégis levették a napirendről.

London, jan. 28. Az angol alsóház mai esti ülésén Reiner konzervatív képviselő határozati javaslatot készült előterjeszteni az angol birodalom egységes gazdasági szervezete összefogásáról. A felszólalással

kapcsolatban hír szerint a pártvezérek is elmondják a birodalmi vámoikkal szemben elfoglalt álláspontjukat. A kormány részéről Snowden kincstári kancellár felszólalását várják. A liberálisták azt a kívánságát készült kifejezésre jutatni, hogy az élelmiszerek és a nyersanyagok ne eszenek vám alá. Ehhez az állásponthoz csatlakozik a konzervatív párt is s így valószínű, hogy a liberálisták módosító javaslatával fogják a javaslatot elfogadni.

A kolozsvári idegenforgalom, kereskedelem és ipar fellendülését várja Dobrescu Aurél a tartományi-igazgatóság működésétől

Több mint ötszáz állástkereső kérvény érkezett be az igazgatósághoz, de egyáltalában nem fogna alkalmazni új tisztviselőt. A kolozsvári inspektorátusokból és a rendelkezési állományban lévő tisztviselők közül fogják rekrutálni a személyeket

Cluj-Kolozsvár, január 29. — (Az Új Kelet tudósítójától.) — Dr. Dobrescu Aurél, Erdély tartományi igazgatója tegnap Bukarestbe utazott, hogy a többi tartományi igazgatóval együtt résztvegyen azon az értekezleten, amelyen az igazgatóságok működésének módját és hatáskörét pontosan megállapító szervezeti szabályzatot véglegesen megszövegezik. Elutazása előtt Dobrescu dr. fogadta a sajtó képviselőit, és nyilatkozott eddigi működéséről. Erdély tartományi igazgatója elmondta, hogy hivatalának működésétől Kolozsvár jelentős fejlődését várja. Meg van győződve arról, hogy a város idegenforgalma, ipari és kereskedelmi élete hatalmas lendületet fognak rövid idő alatt venni. Ez is az egyik kimondott célja a decentralizációnak, hogy az egyes tartományok önálló fejlődését biztosítsa és azoknak Bukarest előnyével ölsorvadását megakadályozza.

— A decentralizáció célja éppen az, — mondotta Dobrescu dr. — hogy fel szabadítsa az ország egész azon erőforrásait, amelyeket eddig kizárólagosan a főváros tartott lekötve. Azon leszek minden erőmmel, hogy a város közinté-

ményeinek fejlődését elősegítem. Megkértem Pavel Constantint, az Opera és a Nemzeti Színház vezérigazgatóját, hogy fejtsse ki részletes memorandumban a vezetés alatt álló intézmények szükségleteire vonatkozó megjegyzéseit és kívánságait, mert azt akarom, hogy az Opera és a Színház nemcsak Kolozsvár, de egész Erdély büszkesége is legyen.

A tartományi igazgatóság egyetlen irodahelyiségét is képező előszobája bámulatosan rövid idő alatt asszimilálódott a bukaresti miniszteriumokhoz. Délután és délután az előszoba a zsúfolásig tele van emberekkel, akik kezükben kérvényeket szorongatva beocsájtatásra várnak. Legnagyobb örökül állásához, hivatalhoz szeretne jutni az igazgatóságnál, mert a lapok azt a hírt terjesztették, hogy 500 új tisztviselőt fog angasztálni az új hivatal. Nem kevesebb, mint 1200 kérvényt iktattak be a tartományi igazgatóságnál, ebből több, mint ötszázat állástkereső tisztviselő és tisztviselőnek nyújtottak be.

Amikor arról említést tettünk, kijelentette Dobrescu dr., hogy az állástkeresők reménytelenül nyújtották be kérvényüket, mert a tartományi igazgatóság

a lehetőségek szerint egyáltalán nem fog új tisztviselőket felvenni. A tartományi igazgatóság mellett működő egyes miniszteriumi hivatalok tisztviselői karát, a Kolozsváron már esztendő óta működő inspektorátusok tisztviselőiből és a jelenleg rendelkezési állományban lévő hivatalnokok közül fogják rekrutálni. Teljesen fantasztikus az a híresztelés is, hogy 300 új tisztviselőt akarnak a kolozsvári tartományi igazgatóságnál alkalmazni. Legfeljebb 5—10 új tisztviselőt fognak a tartományi igazgatóság mellé beosztani, hogy a büdzsét meg ne terheljék.

A tartományi igazgatóság hivatalának végleges megszervezése egyébként a jövő hét folyamán fog megtörténni.

Dobrescu dr. egyébként magával vitte Bukarestbe az igazgatóság államtitkári (secretar general) és a részortfőnöki tisztségekre javaslatba hozott személyek névsorát. Egy-egy tisztségre több jelöltje is van a tartományi igazgatónak, akik közül a miniszterelnök fogja kiválasztani a legmegfelelőbbeket. Így egyelőre nem lehet tudni, hogy kik kerülnek ezekbe a méltóságokba.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. Matei Millo 6.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Grafológiai rovatot nyit az Uj Kelet

Cluj-Kolozsvár, január 29. (Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet olvasóinak egy régi kívánságát akarjuk teljesíteni, amikor február elsejével a grafologia számára rovatot nyitunk. E rovat vezetésére sikerült megnyerni Mayer Wollinszkyt, a világhírű berlini pszichografologust, aki egyike a legkiválóbb szakértője a grafologusának és nagy képességeivel bámulatba ejtette a német főváros közönségét.

A grafologia ősi emberi ösztönök kielégítője. Ismer meg tenmagadat, parancsolta a görög Diogenes és a modern képzettudomány, a grafologia pontosan meggyezik ezt a parancsot végrehajtani. Az emberi hiúság azt kérde: milyennek akarsz látszani mások szemében? Ennek komoly, elmélyült része azonban paranccsion követeli, ismerjük meg magunkat és pedig olyanoknak, amilyenek vagyunk. Előnyünket, hibáinkat, szép és megvetendő tulajdonságainkat kutassuk, legyen szemünk előtt életünk vonala, mert — Salamon királyt idézve — „a bölcs fején viseli a szeméit”, ami azt jelenti, hogy az okos ember nagy vonásokban előre is láthatja sorát, ha tisztában van azokkal a jellegzetességekkel, amiket az egyén karakteréből nem lehet kipusztítani. Néhány sor írás és megtudod, milyen vagy! Az élet minden vonatkozását feltárja előtte a grafologia. Megmondja: szilárd vagy-e elhatározásodban, kikhez érzel különösebb vonalmat, hajlandó vagy-e a gyors cselekvésre, munkádban mit szeretsz, a lassu, de szolid teljesítményeket, vagy a hirtelen sikertelenségeket.

Hajlamos vagy-e a családiasságra, vagy bohém a természeted? Miben éled ki egyéniségedet: munkatevésben, vagy szemléletben? Milyen művészet felel meg temperamentumodnak: a zene, a színészet, a festészet? Utazni vágyó karakter vagy, a természet rajongója és vajjon mindenütt fel tudsz emelkedni a nagy Minnenség régióiba?

A grafológia pontos választ tud adni a karaktert érintő kérdésekre és ezen át beleérez a jövődbe. Tudjuk, hogy a bécsi Schermann az írás vonalaiból töle távol élő emberekről is tudott sorsdöntő jóslásokat mondani.

Az „Uj Kelet” előfizetői minden grafológiai analízis után negyven lejt fizetnek. Az elemzésre szánt írást vonalozatlan papíron kell írni tintával. A teljes, kimerítő analízis (ebben Wollinszky mester háromszópot is állít, amelyben megmondja az illető múltját és jövőjét) ára száz lej. Az összegeket a kézírással együtt kell beküldeni az „Uj Kelet” kiadóhivatalának Grafológia jelzéssel. Az elemzés ára levélbelyegben is beküldhető.

— Csütörtökön érkezik haza Lugoșeanu államtitkár. Lugoșeanu miniszterelnöki államtitkár csütörtökön érkezik haza Párisból Mironesou külügyminiszterrel együtt. As államtitkár tárgyalásai sikerrel jártak és a létesítendő Mezőgazdasági Hitelintézet obligációinak elhelyezése a külföldön biztosítva látszik.

— Március elsején lesznek a sorozások. A hadügyminiszter a sorozások megkezdését március elsejében állapította meg.

— A Zsidó Nőegylet teadélutánja. Ma, csütörtökön délután tartja a kolozsvári Zsidó Jótékony Nőegylet rendez, felolvasással egybekötött heti teadélutánját (d. u. 6—7 között) a Szentlélek utcai helyiségben.

— Megkezdtek a macedón összeesküvők pörének tárgyalását. Belgrádból jelentik: Az államvédelmi bíróság ma kezdte tárgyalni tizenöt macedón bűnözőt, akiket mind az államvédelmi törvény rendelkezései alapján vontak perbe. A vádlottak kamanovói lakosok, jobbára munkások, kézművesek, de van közöttük egy tanár és egy joghallgató is.

Krausz Simon Kolozsváron

A pesti bankférfiu állítólag nagyszabásu közgazdasági tervek megvalósítására végezt jött Romániába

Cluj-Kolozsvár, január 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár közgazdasági köreiben nagy feltűnést keltett ma az a hír, hogy Krausz Simon, a Magyar Bank volt elnöke Kolozsvárra érkezett. A jól értesültek úgy tudják, hogy Krausz Simon, aki ismét aktív közgazdasági tevékenységet folytat és megint tagja a budapesti tőzsdének, Kolozsvárra is nagyszabásu kereskedelmi tranzakció ügyében jött le. Munkatárunk ma megkérdezte Krausz Simont, aki a délutáni órákban a Newyork-kávéházban tilt kolozsvári bankemberek és újságírók társaságában,

idejövetele céljáról, mire a bankvezér azt válaszolta, hogy erdélyi látogatása kizárólag családi természetű és semmi kapcsolatban nincsen üzleti kérdésekkel.

Krausz Simon ezen kijelentése ellenére is erősen tartja magát a hír, hogy a volt bankfejedelem igenis üzleti ügyben jött Romániába és egy nagyszabásu közgazdasági terv megvalósításán fáradozik, amely közelről fogja érinteni Románia és Magyarország gazdasági életét. Krausz Simon a ma esti expresszel Bukarestbe utazott, ahol érintkezésbe fog lépni az érdekelte közgazdasági tényezőkkel.

Február 2-án és 3-án országos kongresszust tart Jasiban a keresztény Diákszövetség

Cluj-Kolozsvár, jan. 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A decemberi craiovai diák-kongresszus után, amely viszonylagos nyugalomban zajlott le és amelynek rendjét csak a kongresszus utáni kilengések zavarták meg, az ország közvéleménye azt hitte, hogy a diákkongresszus egy évre újra lekerült a napirendről. Nem így történt azonban. A Rador távirati iroda kommunikaté közöl ma, amely lakonikus rövidségében így hangzik: „A keresztény diákok országos öszvetése február 2-án és 3-án tartja kongresszusát Jasiban. A kormány megtette az övintézkedéseket az esetleges zavargások megakadályozására.”

Ez a kommunike nem túlságosan megnyugtató. Míg decemberben a kormány-nak volt arra gondolja, hogy a kongresszus mennél semlegesebb helyen — Craiovában — tartsák meg, addig most ezt a rendkívüli kongresszust Jasiban, a legpronoszozottabb zsidó városban engedélyezte, ahol csak nemrégiben a leg súlyosabb természetű antisemita zavargások zajlottak le. A kormánynak valóban a legkomolyabb intézkedéseket kell fogantatni, hogy minden rendbontást megakadályozzon.

— Enyhe, változókéony idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint többnyire borús, ködös, esőre hajlamos időjárás várható némi hőmérsékletcsökkenéssel. A hőmérséklet Budapesten ma déiben 6 fok Celzius.

— A cseh sajtó heves kampányt kezdett Anglia ellen. Prágából jelentik: A cseh sajtóban a hágai konferenciával kapcsolatban angolellenes hangok csendültek meg, minek következtében a prágai mozikban ma a hágai eseményekről bemutatott filmbíradó vetítések a közönség viharos fútykoncertre rendezett mindannyiszor, ahányszor Snowden angol kincstári kancellár képe a vásznon megjelent. A közönség egy része Benesh láttára is fútyolt. Ugy hírlók, hogy az állami tisztviselők komoly mozgalomba kezdenek abban az irányban, hogy mondassák ki a bojkottot az összes angol ipari cikkekre.

— Százmillió font külföldi kölcsönt kap Ausztria. Bécsből jelentik: A Reichspost közlése szerint a jövő hét folyamán utazik Londonba az a bizottság, amelynek hivatala az új osztrák beruházási kölcsön elhelyezése felőli tárgyalások lefolytatása. A kölcsönt nyújtó konzorciumban az eddigiek szerint részt vesznek: Morgan newyorki, Schröder londoni és Rothschild párisi bankcégek. A kölcsön összege 100 millió font, de technikai okokból nem egyszerre kerül kibocsátásra a az osztrák kormány egyelőre csak előleget kap.

Dr. Bayer-féle Purgen (Purgó) az ideális hashajtó

— Betört a jég — három gyermek megfulladt. Párisból jelentik: Olmar közelében több iskolagyermek alatt beszakadt a folyó jége. Öt gyermek a vízbe esett, hárman a zajlásban veszítették életüket. A gyermekek megmentésére igyekvő tanító is beleszett a folyóba.

Olcsó árainkról beszél a város apraja-nagyja!

10 százalék engedményünk téli cikkeinkből valóságos szentzáció!

Siessen, mert csak január végéig tudjuk ezen engedményt adni.

„E L B E” harisnyaház

- Cluj
- Arad
- Baiamare
- Braşov
- Cernaui
- Constanţa
- Dej
- Deva
- Oradea
- Petroşeni
- Ploesti
- Satu m re
- Targumures
- Sibiu
- Timişoara
- Turda, Lugoj

— A kolozsvári zsidó orvostanhallgatók szeminariuma. A kolozsvári Zsidó Orvostanhallgatók Egyesülete f. hó 25-én, a Menza olvasótermében megtartotta a programba vett orvosi szeminarium első előadását. Az Uj Keletben bejelentett előadás helyett Dr. Herskovits Ferenc (Galafi) tartott előadást a megfiatalítás és kormegősszabításra vonatkozó legújabb tudományos eredményekről. Az Orvostanhallgatók Egyesülete a szeminariumok rendszeresítését határozta el, az előadásokat kéthetes időközökben fogja megtartani. A legközelebbi előadást dr. Hamburg József fogja tartani „Az immunitás és diszpozíció szerepe a betegség keletkezésében és lektüzdésében” címmel.

— Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és örökös félelemérzetben szenved, ha hasgörcs, szívfájdás, mellnyomás és fülzúgás rohamok kínozzák, akkor igyek reggel egy gyomorra 1—2 pohár természetes „Ferencz József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértelést. Az emésztőszervek gyógyításának több orvostanára elismeri, hogy olyan tünetekről, melyek a tápcsatorna tartalmának önmegősszéből származnak, a Ferencz József vit kitűnően bevállik. A Ferencz József keserűvizet gyógyezertárakban, drogériákban és tüzserüzletekben.

— Román, angol, francia, német, olasz, szláv stb. fordítások, levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások Dr. Mandel fordító irodája, Str. Memorandului (v. Unió-utca) 9 sz.

Aki fiatalágát tartósan fenn akarja tartani, reggelire, uzonnára rendszeresen Ovomaltine-t fogyasszon.

— A dési Brith Trumpeldor gyermekdelutánja: Désről jelentik: A Brith Trumpeldor gyermekdelutánja rendkívül sikerült. A bevezető beszédet Feuerstein Kálmán tartotta, kifejtve a zsidó gyermeknevelés nagy fontosságát. A műsor első száma Friedmann Beriska tettezzel előadott román szavallata volt. Ezután Weinberger Erich és Agai András következtek magyar és német szavallatokkal. Hoffmann Jancsika Chanuka-mesét olvasott fel, Jeremiás Györgyi, Grossmann Éri, Farkas Piroška és Kirsch Edit bájos táncot lejtettek. Sokat tapsoltak Jakab Baha énekének, Bernáth Nuszi, Hirsch Maxi, Jakobi Tibi és Fehér Soci hegedű-tárlója is nagy sikert aratott. A gyermekdelután megrendezésében nagy része volt Sternberg Saroltának, dr. Hirsch Ferencnek, Jeremiás Zoltánnak, továbbá Farkas Piroškanak, Furst Bökének, Schwimmer Bökének és Hoffmann Joelnek. — Itt említjük meg, hogy a Brith Trumpeldor chanukára hirdetett bálja, amely a dési rabbi halála miatt elmaradt, február 8-án lesz megtartva.

— Többmilliósi sikkasztást fedeztek fel a jasi-i vasútgazgatóságnál. Bukarestből jelentik: A jasi-i vasútgazgatóságnál nagy viszezléseknek jöttek a nyomára, amelyek több millióval károsították meg a vasutat. Szigorú vizsgálat van folyamatban a bűnösök megállítására.

Jehuda Willenszky sajtóteát rendezett a budapesti hírlapíróknak

Az a nagy arányu cionista munka, amely újabban Magyarországon megindult, ugy a zsidóság legszélesebb rétegeiben, mint a zsidóságtól távol álló körben is a legnagyobb megértéssel és szimpátiával találkozik. A nagy lelkesedéssel és teljes sikerrel folytatott Keren Kajemeth munka után egy nagy arányu Keren Hajeszod kampány indult meg. A kampány vezetője Dr. Jehuda Willenszky, akit a múlt évi erdélyi utjáról mindannyian igen jól ismerünk. Dr. Willenszky a Britania szállóban a bel- és külföldi újságírók tiszteletére sajtóteát adott, amelynek keretében ismertette előttük a Palesztinában folyó építő munka jelentőségét. Különböző problémákról beszélt aztán, amelyre Palesztina jövőjét közelről érdeklik. Ismertette az arab-zsidó problémával összefüggő aktuális kérdéseket.

Az újságírók a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták s lapjaikban elismerőleg nyilatkoztak Willenszky szimpatikus egyéniségéről. Mint értesülünk az előkészítő munkálatok befejezést nyertek s az akció február elsején kezdődik. Zwi Levanon hotnap utazik Budapestre, s a Keren Hajeszod propaganda munkát Magyarországon fogja folytatni.

Köz

Argetoianu gazdasági h

Argetoianu Constanti Bancara Roman igazgató legközelebbi napokban Guttman, a igazgatójával érintkezésben berlini utjának az a Institutul Bancara Roman közgazdaság, külmezőgazdaság részére nem szándékozik továbbra élet maradni, amely szokásos bankügyletekbe toianu ezért azt fogja ajának, hogy az Institutul

Csehszlovák csődöt é

A cseh állami statisztikában közölte a decemberi évi kénysszervegyezéseinek létségeinek statisztikáját. Az elmúlt év decembertől kezdődött és kétszázötvenegyet jelentettek állam területén. Nagyvesség esetén az aktívák 4-tett ki, amellyel szembe passziva állott fenn. A liti, hogy a szűkebb Cgyakoribbak a fizetésképtes is, mert a köztársaságén a gazdasági élet mint egyebűte. A fenyobb része olyan vállalyek 20—100 ezer kord rendelkeztek.

Az 1929. évi statisztika számokat mutatja: A ggek száma az állam teesztendőben 650 volt Csehszlovákiára, 194

Miért nem

A gazdasági k Budapest, január 29. ezelőtt magyarországi tárgyalások kezdődtek a nia és Magyarország tei között. A tárgyalások hogy agrárblokk jöjjön Románia és Magyarország kartellje. Rámattak gazdaságnak mind a h nehézségekkel kell meg gabona értékesítés meg gkle tüközik, hogy egyre inkább éreztetni duni államok modern gozi annyira modern pekkal, mint Amerika amerikai verseny sikerében tehát szükséges három ország között, hészégekkel küzd, m gés. A gondolat egész A három állam agrár ték a tárgyalásait a

Prospektussal szivesen szolgálok. Bővebbet!

Közgazdaság

Argetoianu kétmilliárdos mezőgazdasági hitel folyósítását tervezi

Argetoianu Constantin, az Institutul Bancara Roman igazgatóságának elnöke a legközelebbi napokban Berlinbe utazik, hogy Guttmannt, a Dresdener Bank igazgatójával érintkezésbe lépjen. Argetoianu berlini utjának az a célja, hogy az Institutul Bancara Roman működését a román közgazdaság, különösen a román mezőgazdaság részére megnyerje, mert nem szándékozik továbbra is olyan intézkedéseket tenni, amelyek működése az országos bankügyletekben merül ki. Argetoianu ezért azt fogja ajánlani Guttmanntól, hogy az Institutul Bancara Roman

mezőgazdasági jelzálogkölcson folyósításával is foglalkozzék és erre a célra ötvenmillió márkát, vagyis két milliárd lejt szavazzon meg. Argetoianu meg akarja győzni Guttmannt a bank irányváltásának szükségességéről, különösen azért, mert Bratianu Vintila egy ilyen intézkedés magatartását, másrészt ezzel megelőznék a kormány által tervbe vett Mezőgazdasági Hitelintézet felállítását. Ha Guttmann nem fogadná el Argetoianu javaslatát, utóbbi lemond az igazgatóságban viselt elnöki tisztéről.

Csehszlovákiában az elmúlt évben 650 csődöt és 2894 kényszeregyezséget jelentettek be

A cseh állami statisztikai hivatal a novemberben közölte a decemberi és az elmúlt év kényszeregyezéseinek és fizetésképtelenségeinek statisztikáját. A jelentés szerint az elmúlt év decemberében hatvanöt csődöt és kétszázhatvanegy kényszeregyezséget jelentettek be a csehszlovák állam területén. Nagyven fizetésképtelen és csődöt jelentettek be a következő államok között: az aktívák 4,770,941 koronát, a passzívák 8,969,277 koronát jelentettek ki. A statisztika felelőse, hogy a szűkebb Csehország területén a fizetésképtelenségek, mint az ország többi területén, ami természetesen a gazdasági élet sokkal intenzívebb, mint egyebütt. A fizetésképtelenségek nagyobb része olyan vállalatokat ért, melyek 20-100 ezer korona aktívák fölött rendelkeztek.

Az 1929. évi statisztika a következő adatokat mutatja: A fizetésképtelenségek száma az állam területén az elmúlt évben 650 volt, ebből 397 esik Csehszlovákiára, 194 Morvaországra és

Sziléziára, 46 Szlovénzókra, 13 pedig Ruszinszókra. A vagyonstátust 462 esetben lehetett megállapítani. Ezekben 867 millió volt az aktívák és 128,2 millió a passzívák. Itt az átlagosan legtöbb fizetésképtelenség azokra a vállalkozásokra esett, amelyeknek aktívái 20 ezer koronától 100 ezer koronáig terjedtek. Kiegyezési eljárás az elmúlt évben 2894 volt, ebből 1449 esett Csehországra, 782 Morvaországra és Sziléziára, 501 Szlovénzókra és 162 Ruszinszókra, 2875 esetben lehetett megállapítani az aktívák és a passzívák. Az aktívák 558,1 millió csehszlovák koronára, a passzívák 1023,6 milliót tettek ki.

Ami az egyes üzemterületekkel, a csődökkel és a kereskedelemmel, a pénzügy és közlekedéssel 204 inzulvenzával. A kereskedelemben főleg az élelmiszereket, a fűszerárut és a rőfőárut sújtotta a rossz konjunktúra. Hasonló az arány a kényszeregyezési eljárások között is.

Miért nem jött létre a román-jugoszláv-magyar agrárkartell

A gazdasági közeledést meg kell előznie a politikai kiegyezésnek

Budapest, január 29. Néhány hónappal ezelőtt magyarországi kezdeményezésre tárgyalások kezdődtek Jugoszlávia, Románia és Magyarország agrárérdekképviselei között. A tárgyalások célja az volt, hogy agrárblokk jöjjön létre Jugoszlávia, Románia és Magyarország agráriszainak kartellje. Bámítottak arra, hogy a mezőgazdaságnak mind a három országban nagy nehézségekkel kell megküdenie, hogy a gabona értékesítése mindenütt nehézségekbe ütközik, hogy az amerikai verseny egyre inkább éreztetni hatását és hogy a cunai államok mezőgazdasága nem dolgozik annyira modern eszközökkel és gépekkel, mint Amerika mezőgazdasága. Az amerikai verseny sikeres leküzdése érdekében tehát szükség volna arra, hogy a három ország között, amely hasonló nehézségekkel küzd, megszűnjön a verseny. A gondolat egészen helyes is volt.

A három állam agrárkörtel meg is kezdtek a tárgyalásaikat a kartell megalakításáról.

Előbb a tengerikartell akarták megalakítani. Ezt később követte volna az általános gabonakartell és végül a három állam messzemenő gazdasági együttműködése, amelynek végül céljává a három állam közötti vámfalak leépítését tüzték ki.

A tárgyalások — a magyar érdekeltek körök legnagyobb elégedettségére — nemrégiben megszakadtak. Magyarországi gazdasági körökben megkísérik annak megbizonyítását, hogy a tárgyalások kudarcát politikai okokra kell visszavezetni. Beszélnek arról, hogy a kisántant államai Magyarország kizárása mellett akarják létrehozni ezt az agrárblokkot és azt is hangsúlyoztatják, hogy Jugoszlávia politikai okokból törekedett a tárgyalások megszakítására. Kétségtelen, hogy a politika és a gazdasági élet szorosán összefüggének egymással. A magyar kormányának a szomszédos államokkal szemben folytatott politikája nem helyes, más szóval: nem szol-

A mai kor legkötelesebb és leggazdaságosabb fűtést kizárólag a versenyen kiváló szab. ERKY-féle

Universal vaskályhával

Érhető el, amely 40 percnyi fűtés után garantált 28-30 C. fok meleget áraszt és ezen 40 percnyi fűtéssel 10 órán át a helyiség bármelyik sarka egyenlő meleg kell hogy legyen. Különösen nagytermek, iskolák várótermekben őrjáti szolgálatot teljesítenek a következő előnyöknel fogva, nevezetesen: Az 1. számú Universal kályha 150-230 m², a II. sz. 350-500 m² és a III. sz. kályha 600-900 m² helyiségek befűtését garantálom, ami cca számszerinti 8-12 és 16 kg. fűtőanyagot igényel 10 órai fűtésnek, legyen bármi is.

Prospektussal szivesen megismerés és lakatos, Arad ki a kiváló Bösörmenyi János „Serios” fűtőpótló egyedüli készítője is.

gálja a magyar gazdasági élet érdekeit. Magyarország állandóan és minden esettel közel szomszédai ellen, különösen pedig a kisántant államai ellen harcol.

Külpolitikai szempontokból Magyarország barátságát szerződést kötött Olaszországgal és számoltak azzal, hogy ez a szerződés kedvező hatást fog gyakorolni a két állam gazdasági viszonyára. Ezek a remények sem váltak be. Az utóbbi hónapokban sikerült ugyan az Olaszországba irányuló magyar exportot fokozni, ez az exportfokozás azonban egyáltalán nem áll arányban a Magyarországból kivitelre kerülő áruk mennyiségével.

A magyar gazdasági élet rá van utalva a szomszéd államokkal való gazdasági együttműködésre, ezirányban azonban még nem történtek meg a kezdeményező lépések, amire azért sem kerülhetett sor, mivel nincsenek meg a gazdasági koeperáció előfeltételei. A magyarországi politika a szomszédos államok elleni küzdelemre van beállítva, aminek az a következménye, hogy a gazdasági élet terén megnyilvánult közeledési kísérletek nem vezethettek a kívánt eredményekhez. Bár Magyarország gazdasági köreiben ez a vélemény egyre inkább utat tör magának a legutóbbi tárgyalások kudarcának ódiumát mégis Jugoszlávia rovására akarták elkönyvelni és kijelentik, hogy csak a jóvátétel kérdésében létrejött kedvező döntés teremthet olyan légkört, amely lehetővé teszi a tárgyalások újrafelvételét.

A magyar mezőgazdálkodás helyzete, Magyarország agrárvalóságának egyre fokozottabb kiéleződése sürgeti a szomszédos államokkal való mielőbbi kiegyezést és talán most már remélni lehet, hogy végre tényleg közeledésre kerül a sor, mindenestre nem a magyar részről felvett előfeltételek mellett, amelyekhez legutóbb a magyar tárgyalófelek még erősen ragaszkodtak.

Meghosszabbították az adóvallomások benyújtásának határidejét. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint az adóvallomások benyújtási határideje a nagyközségekre és a kisvállalatokra február 8-ig, a mérleget készítő nagyvállalatokra február 28-ig, a részvénytársaságokra vonatkozólag pedig április 31-ig meghosszabbított.

Berlinben újabb diskont emelést várnak. Berlinből jelentik: Tekintve a Reichsbank újabb arany és deviza gyarapodását valószínűnek tartják a diskontó újabb mérséklését. A bankjegyek arany és devizák által való fedezete olyan rekordot ért el, amelyre nem számítottak. A fejlődésnek ez a tempója vetette fel-számra ismét a diskontó kérdést.

Apróhirdetések

BELFÖLDI gesztenyét métermázsánként 1600, pipridiót 3000, tavalyi jó szilvát 2500, belföldi mogyorót 1800 lejért szállít utánvétellel, 30/0 előleg. Rož Tauti de sus. Baia-Mare.

NÉMET stenotypista, aki a román és magyar nyelveket írásban bírja. kerestetik. Ajánlatok „S. A.” jelígre a kiadóba. 2316

Szönyegszöveshez legjobb, legszebb perzsafonalak, felvetőfonalak, szönyegminták legjobb beszereshetők: „SULTANA” szönyegszövőüzem fonalosztályánál, Targu-Mures, Piata Regele Ferdinand 7. [Főter] Sztétküldés utánvétellel.

Részvénytársaság azonnali belépésre keres középiskolát végzett, jó írásu és biztosan számoló gyakornok-leányt. Ajánlatok „Lloyd Express” Cluj, Str. Gelu 20. címre. Részvénytársaság” jelígre küldendő.

Reggel és este frissen fejt kóser tehéntej, valamint bivalytej állandóan kapható házhoz szállítva is Schwartz Ignácánál Str. Iuliu Mauru (Szentegyház-u.) 24.

A legszebb ajándék. Birnbaum Uriel 50 képből álló bibliai képsorozata, díszes albumba kötve ára 1.350 lej helyett 700 lej (8 havi részletre is). Az Uj Kelet könyvcsatályában.

Színház—Művészet

Első feleség. Tegnap este a kolozvári Magyar Színház bemutatta John Erwine finom vigjátékát: az „Első feleséget”. A darab naturalva van angol mórállal és nemzetköziesen érvényes következtetéssel. Az öregedő férj beugrik egy könnyelmű fiatal hölgynek, otthagyja a megszokott házi boldogságot és elveszi abban a hitben a fiatal nőt, hogy mellette ő is megfiatalodik. De a boldogság rövid tartamu, el is akar válni tőle csak azért, hogy egy másik öreg urhoz menjen feleségül, egy gazdag lordhoz. A becsapott férj teljesen magára hagyva éri magát és ki máshoz fordul hát, mint házias első feleségéhez. A darab nem is végződhet másképp, mint happy enddel és a férj ismét visszatér családjához. A címszerepét Poór Lili játszotta azzal a művészzel, amit a közönség méltán várt el tőle. Megjelenésekor valóságos tapsvihar fogadta. A térszerepét a szerepbe való maradék nélküli beleélással játszotta a szenvedő első feleséget. A második számú feleséget Szentgyörgyi Mária játszotta, egy fiatal, sokat ígérő tehetség. Nagy intellektust és rátermettséget árult el. A férj szerepét Janovics Jenő játszotta. Igazi angol és izig-végig férj volt, a legjobb színpadi teljesítmények egyike, amiket az utóbbi időkben láttunk. Kifűnő volt Tóth Elek az öregedő udvarló szerepében, Kisebb szerepekben Mészáros Béla, Török Erzsébet és Lantos Béla alakítottak nagyon jól.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

- Csütörtökön jan. 30-án 3, 5, 7 és 9 órakor Az Apák büne Emil Jannings monumentális filmalkotása.
- Pénteken január 31-én 3, 5, 7 és 9 órakor Az Apák büne.
- Szombaton február 1-én 3, 5 és 7 órakor Az Apák büne.
- Szombaton február 1-én este 9 1/2 órakor Feleség és szerető A bucaresti „Ignita” zsidó színtársulat vendégjátéka. A főszerepben Amerika leghíresebb primadonnájával, Dora Weissmannal. Rendes helyárok. Sorozatszám 195
- Vasárnap február 2-án d. u. 2 1/2 órakor Nótás kapitány Nagyon olcsó mozhelyárral Jegyek árai: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 197.
- Vasárnap február 2-án félhatórákor és félnyolcórakor: Apák büne. Emil Jannings monumentális filmalkotása
- Vasárnap február 2-án este félts órakor A fegyencső. A bucaresti „Ignita” zsidó színtársulat vendégjátéka, a főszerepben: Dora Weissmann. Rendes helyárok, Sorozatszám 198.
- Hétfőn február 3-án este 9 órakor: Utolsó tánc, a bucaresti „Ignita” zsidó színtársulat vendégjátéka, a főszerepben: Dora Weissmann. Rendes helyárok. Sorozatszám 199.
- Kedden, február 4-én este 9 órakor: Anyai áldozat. A bucaresti „Ignita” zsidó színtársulat bucsufellépése. Főszerepben: Dora Weissmann. Sorozatszám 200

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

- Csütörtökön január 30-án 3, 5, 7, és 9 órakor: Apák büne. Világszenzáció!! Emil Jannings legújabb, legkötelesebb világhódító alakítása Amerika filmsodája Helyárok: 3 órbkor 30, 20, és 10 lei. Helyárok 5f 7, 9, órakor 40, 30 és 20 lei.
- Pénteken január 31-én 3, 5, 7, 9, órakor Apák büne
- Szombaton február 1-én 3, 5f 7, órakor Apák büne
- Vasárnap február 2-án 5 3/4 és félnyolcórakor: Apák büne.
- Vasárnap, február 2-án d. e. 10 1/2 órakor matiné 20, 15 és 10 leies helyárrakkal: Salto mortale. Izgalmas cirkuszdráma 6 felvonásban. Főszereplők: Carmen Cartieri, Verebes Ernő, Werner Pittschan. Előadás kezdete kivételesen 10 1/2 órakor.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

- Csütörtök fél 5, 7, 10-kor: A hold asszonya. Fritz Lang páratlan rendezésében. Főszereplők: Gerda Maurus, Willy Fritsch. Az UFA filmgyár legnagyobb produkciója.

Péntek fél 5, 7, 1/2 10-kor: A hold asszonya.
Szombat fél 5, 7, 1/2 10-kor: A hold asszonya.
Vasárnap fél 3-tól: A hold asszonya.

SELECT-MOZGO:

Csütörtök: Az asszony és a bábu. Szenzációs premier. Pierre Louys hasonnevű világhírű regénye nyomán. Főszerepben a szép Conchita Montenegro, 17 éves alulnak tilos a bemenet!
Péntek: Az asszony és a bábu.
Szombat: Az asszony és a bábu.
Vasárnap: Az asszony és a bábu. Utoljára.

URANIA-MOZGO:

Csütörtök: Álarcos lovag. Izgalmas cow-boy film. Don Douglas cow-boy király legizgalmasabb kalandjaival.
Péntek: Álarcos lovag.
Szombat: Álarcos lovag.
Vasárnap: Álarcos lovag. Utoljára.

A Magyar Színház közleményei A bukaresti jiddis szin- társulat Kolozsvárott A leghíresebb amerikai színésznő vendégjátéka

Szombaton este kezd meg a négy estére terjedő vendégjátékát az „Ignita” című bukaresti zsidó színház, amelynek primadonnája Dora Weiszmann, Amerika leghíresebb színésznője.

Óriási érdeklődés, lázas kíváncsiság várja Kolozsvárott ezt a nagyszerű művész-társulatot, amely diadallal járta be Amerika és Európa minden nagy városát és amely hónapok óta pártját ritkító sikerrel játszik Bukarestben.

Szombaton este fél 10 órakor a „Felség-Szerető” című nagyhatású melodrámban, vasárnap ugyancsak fél 10-kor a „Fegyencs” című megrázó erejű színdarabban, hétfőn este 9-kor a „Három a táncban” és kedden este 9 órakor az „Anyai áldozat”-ban lép fel a színház.

A helyek árai nincsenek emelve. Jegyekről tanácsos már most előre gondoskodni.

„Katicza”

A budapesti színházi évad legszenzációsabb operette újdonsága

A jövő hét eseménye a „Katicza” című új operette premierje lesz. A „Katicza” a budapesti Városi Színházban igen nagy sikert aratott. Az idei budapesti színházi évadnak legnagyobb sikerű operettje a „Katicza”.

A „Katicza” premierje Kolozsvárott szerdán, február 5-én lesz.

Ma Emil Jannings az „Apák bűnei”-ben

Piros betűs ünnepe van ma Kolozsvár mozi életének.

Amerika legtekélyesebb film-csodáját, az „APÁK BŰNEI”-t fogják ma bemutatni. Az „APÁK BŰNEI”-nek hőse, főszereplője Emil Jannings, aki ezzel az alakítással hódította meg igazán az egész világot.

Emil Jannings az „Apák bűnei”-ben önmagát multa felől.

Az „Apák bűnei” mindenütt ahol eddig bemutatották, hónapokon át műsorban maradt s a közönség az egyes jelenetek után valóságos extazissal tapsolt Emil Janningsnak.

Minden képzeletet meghaladó nagy anyagi áldozatok révén sikerült a magyar színháznak az „Apák bűnei”-t megszerezni.

Mióta filmet csinálnak, nagyobb kölcsönadást sohasem kellett fizetni, mint az „Apák bűnei”-ért.

Ennek dacára a magyar színház figyelemmel van a mai súlyos gazdasági viszonyokra s a helyarákat nem emeli, pedig az egész világon mindenütt kétszeresére, sőt háromszorosára emelik a helyarákat akkor, amikor az „Apák bűnei”-t vetítik.

Az „Apák bűnei”

látható a magyar színházban
Ma (csütörtökön) 3, 5, 7 és este 9 órakor.

Imperial Palace Hotel

A királyi palotával szemben. București, Cal. Victoriei 47. Telefon 312/83.
Igazgató: TAȘCU IOMU.
Teljesen átalkítva. 110 világos és tágas szoba. Példás tisztaság. Központi fűtés. Lift. Villanyvilágítás. Fürdőszobák. Meleg és hideg vízzel. Hall. Városzoba. Pontos és gyors kiszolgálás. Minden nyílvén beszélnek. Jutányos árak.

Holnap (pénteken) 3, 5, 7, és este 9 órakor.
Szombaton 3, 5 és este 7 1/2 órakor.
Vasárnap félhat és félnyolc órakor. (utoljára)

Helyárak: a három órakor kezdődő előadások alkalmával: 30, 20 és 10 lei. az 5, 7 és 9, valamint a félhat és félnyolc órakor kezdődő előadások alkalmával: 40, 30 és 20 lei.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai
Csütörtök, január 30

A mai nap kiemelkedő műsorszámai:
Bukarest. Lohengrin előadása.
Bécs. 15.30: Odler Nándor Kolozsvárról elszármazott hegedűművész játszik; Francia est.

Hamburg. Pozsony. Wagner, Liszt est.

Köln. Toulouse. Operaelőadás.
München. Operaelőadás.

Bukarest. 16. Szorokoztató zene. 16.16: Konferálás, 16.30 Szorokoztató zene. 19.45: Angol lecke. 20. Jazz. 20.30: Színházi előadás 21.50 Hírek.

Budapest: 9.15: A magyar kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. 1. J. Strauss: Perzsa induló. 2. Jakobi Sybill—egyveleg. 3. Nevin: Mighty Lak'a Rose, Intermezzo amoroso. 4. Fucik: Tavasz üzenet—keringő. 5. Lortzing: A vadászó—ábránd. 6. Bayer: A babatündér—egyveleg. 7. Lentner: Ünnepi megnyitó. 8. Miákih Alajos: Allah ih Allah! 9. Billi: Ronde des Gamins, induló. 10. J. Strauss: Egyveleg, Hírek. 12.05: Gramofonhangverseny. 1. Verdi: Rigoletto, ábránd. 2. Szabolcska-Kurucz-A Grand Caféban. 3. Henderson: Bam, bam bany shorem. 4. Kacsóh: Vihar a levelet! A gözkocsi hat kereke. 5. Al Jolson-Frank Skinner: Sonny boy. 6. Szenes—Malcsiner: Ki tudja, mit sirat. 7. 8. Csitt babám: Már minálunk; Semmi babám. 9. Nádor Gyula: Felhőtöm a rézsarkantyum; Elmentek a nédasdi huszárak: Nen jo, nem jó; Gyors csárdás. 10. Lehár: Lyk, lyuk, lyuk, induló 4.00: Rádió Szabad Egyetem, 1 Magyar dalok és előadás. Utána időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.10: A Földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata: Groffits Gábor gazdasági akadémiai r. tanár: A tágyatelepek építéséről különös tekintettel a kisgazdaságokra 5.40 A m. kir. 1 honvédegylogezered zenekarának hangversenye. 1 Suppé: Pajkos diákok—megnyitó. 2 Jakab Terka: a) Ruhák b) Azt akarom én. Előadja: Eitner Irén operaénekesnő. 3. Verdi: Álarcosbál — nagy ábránd. 4. Jakab Terka: Mécses. 5. Joerne. felt: Preludium. 6.45 Angol nyelvtanítás. 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7.30:

Az Operaház előadásának közvetítése. Lohengrin. Wagner Richardból. Utána körülbelül 11.30: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Graz Bécs. 15.30 Adler Nándor hegedűművész hangversenye. 19.30: Strausz Richard „Intermezzo” c. zenésjátéka. Utána jazz.

Berlin. 20 Händel, Bach, Delius, Gretry és Mozart művei.

Breslau. 18.40! Derűs orosz zene. 20.30 Hangverseny.

Frankfurt. 20.30 Szentgyörgyi László hegedűművészjátéka.

Hamburg. 20.30 Wagner, Liszt est. Mesterdalnokok előjáték. Siegfried-idill. Az istenek bevonulása Wallhallába. Tennhäuser: nyitány. Rigoletto: zongoraábránd, Liszt: Amit a hegyen hallni szimfonikus költemény

Köln. 20 Kreutzer „A kanadai éjjeli szállás” c. operája.

Königsberg. 20.30: Tarkaest.
Königswusterhausen. Millöcker: Szegény Jonátán c. operettje.

Lipce. 19.30 Citerazene. 21.15 Északi műdalok.

München. 19.30 Parasztenekar 20.45: Operaközv.

Stuttgart. 0.30 Eldalolt és eljátszott balladák. Brahms Ekvárd: ballada, Löwe: Ritka imádkozó, Lakodalmi dal, Chopin: F dúr ballada, Kaun: Az élet diadala. A győztes Wolf: A tűz lovasa. Patkányfogó.

Barcelona. 20 Gramafon.

Belgrád. 20 A ljubljani rádióállomás hangversenyének közv. Wagner, Cserin, Hru-by, Reinhard művei.

Bern. 21.30 Magyar zenekr.

Prága. 19.50 Fuvoszene. 20 A lengyel zenekonzervatorium növendékeinek hangversenye 21. Szorokoztató zene.

Brünn. 19.05 Rádiózenekar Bendl: Az öreg völégény, Smetana Brdenburgiak Csehországban, Dvorzák, Éjjeli dal, Blodek: A kuttan, Veis: Támadás a malom ellen, Dvorzák: Szláv táneok. 22.20 Gramafon.

Kassa Ostrava. brünni és prágai műsort közv.

Pozsony. 18.30: Francia zene. Bizet: Cermen-ária, Massenet: Verther—ária, Halévy: Zsidónar ária, Massenet: Elzászi jelenetek. Utána a brünni és prágai műsor.

Varsó. Kattovicz. Vilna. Poznan. Kakkó. 19.35: Sziléziai dalok. 21.05: Rádiórevü, utána 23 Könnyű és tánczene.

Daventry. 20 Katonazene. 21 Filharmonikus társaság hangversenye. 22.05 Zongorajáték.

London. 19.40 Csellószonáták.

Milano. 21.15 Vegyes zene.

Torino. 19.30 Vacsorai zene.

Róma. 21.02 A tenger költészete és zenéje. Smareglia, Debussy, Rubinstein, Ravel, Franchetti, Milanesti, Riszkij, Korszkov művei.

Nápoly. 21.15 Hangverseny

Osló. 20.30 Gordonkaverseny tenordalokkal, utána különböző opera áriák

Lyon. 20.30 Gramafon
Stockholm. 19.50 Szolisták hangv.
Riga. 21.30 Eszt est.
Zürich. 20 Könnyű zene
Toulouse 20 Dalok 21.25 Massenet
Verther, Manon részletek, Bizet; Carmen ária

Péntek, január 31

A mai nap kiemelkedő műsorszámai:
Hamburg. Operarészletek,
Lipce. Szimfonikus hangverseny.
Stuttgart. Olasz operast.
Varsó Kattovicz Oslo. Filharmonikus hangverseny.

Daventry. Bernard Shaw előadása.
Nápoly. Operaelőadás.
Milano Torino. Nagy szimfonikus hangverseny.

Bukarest. 16. Könnyű zene. 16.15: Konferálás. 16.30 Könnyű zene, 17 Időjárás 17.05 Könnyű zene, 20 Dalok. 20.30 Konferálás. 20.45: Szorokoztató zene, 21.50: Hírek.

Budapest. 9.15 Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. Amikor a postakocsi voltam. Összetört élet. Moszkva cigánydal Ujra előtted állok. Mazuri, Holdas éj, Ach saraban, Aludjatok harcos sasok, Fűzfák, Vanjka, ária. „Aszkold sirja” című operából. Hallod e mit susog a szél. Repülj pohár, De jó fu, 9.30 Hírek. 12.55 Mandits szalonzenekar. Waldteufel, Wagner, Floww művei. 1. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, 2.30 Hírek. 4 Mesedélután, 4.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.10 A Turani Társaság előadása. 5.40: Hangverseny. Papagini, Chopin, Schumann stb. művei. 6.35 Novellák. 7.15: Gyorsirás tanfolyam. 7.50 A Budavári Koronázó Főtemplom énekarának versenye. 8.40 Szimfonikus jazzzenekar hangversenye. 10.30: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, hőjelzés. Majd Farkas Jenő és cigányzenekarának zenéje.

Bécs. 16 Munkanélküliség mint világtetségs. 20. Hangverseny.

Berlin. 19. Egy énekes tíz nyelven énekel. 19.30 Gramafon. 20.30 Operett.

Hamburg. 20 Német népdalok. 21: Népjelenetek zenében. Floww, Weber, Lortzing, Gounod, Bizet, Mascagni, Verdi, Wagner, D'Albert művei.

Köln. 20: A Fall zeneszerzők művei
Königsberg. 21.15: Zeneművek,
Königswusterhausen. 19.20: Előadás orvosok számára.

Lipce. 19.30: Derűs férfikarok. 20.30: Szimfonikus hangverseny. Reger, Bruckner.

Stuttgart. 19.30: Olasz dalok és áriák. Leoncavallo: Bajazzok, Toselli: Szerenád, Leoncavallo: Kacagj Bajazzok, Denza: Dal, Rossini: Szevillai borbély, Die Capua: Santa Lucia, Puccini: Nyugat leánya, Puccini: Bohémélet.

Barcelona. 20: Gramafon.
Belgrád. 20. Rádióénekes
Zágráb. 20.35: Kamarazene. Grieg, Chausson, Goltermann, Wieniawski, művei. 22: Gramafon.

Bern. 21. Szerlem és női élet dalokban.
Daventry. 22: Shaw Bernardt előadása: 22.30: Tanczene.

London. 20.45: Trio, 21: Szimfonikus hangversenye. Bach, Vaughan, Debussy, Honnegger, Rugby, Sztravinszkij művei.

Brünn. 21: Hangverseny. Dvorzák, Smetana. Novák, Suk, Fibich műveiből.

Kassa. 20.55: Szalonzenekar. Debussy, Massenet, Bizet, Thomas művei.

Ostrava, Pozsony. a brünni és prágai műsort közv.

Lyon. 20.30: Gramafon.

Róma. 21.02: Strausz Varázskeringő op.
Nápoly. Puccini: Nyugat leánya c. opera.
Milano Torino. 20.30: Szimfonikus hangverseny. Mozart: Színigazgatói nyitány, Beethoven: Pastorale szimfonia stb.

Varsó, Vilna, Krakko. 19.25: Gramafon. 20.15: Filharmonikus hangverseny.

Kattowitz. 17.45: Mandolinzene. 20.15: Filharmonikus hangverseny.

Poznan. a kattovici és a varsói műsort közv.

Riga. 19.03: Operett.

Osló. 2.20: Filharmonikus hangverseny. Schubert szimfonia. Debussy: Három éjjeli dal, Mozart: Kis semmik, Beethoven: Leonora nyitány. 22.55: Versek.

Toulouse. 23: Harmonikázás.
Stockholm. 22.10: Gramafon.

Zágráb. 20.35: Kamarazene, Grieg Zongora és hegedűszonáta. Chausson: Poéma, Goltermann Gordonkaverseny. Wieniawski Hegedűverseny. 22: Gramafon.

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Primo de Rivera nek köszönhetette h met, amellyel sikerü na az államhatalom zetését, mely hatalo akkor gazdátlanul h szági anarchia hínz generális számvetése egyszerű volt: a hol kodni akar, ott egynek uralko snájdig tiszt kell ho és néhány frázis. A neknek kell lenniök szonlesöknök s a f sáknak.

Primo de Rivera számító képessége után is érdemessé te zonyos államférfiúi junk meg állt. Külö tátorokat egészen ill la g — gyalázní. P szemben ez annál is lan, mert alapszában hiszemű és gonosz bohém volt, aki or közkatonákat és alti nek parancsolni kell sége és gondolkodá a jóhiszemű szoldat sein: mindenki kapja dennapi élelem-porc kimenőjét, legven re vel, — ezenfelül pe ját és szolgáljon eng Akik Mussolinivel sal próbálták összeh eleve rosszhelyen ta de Rivera se” szab pedig egy csöcselék kodott. Végeredmén a sors nem vert me kodásból eredő két lemml. Ezenfelül s gyon is spanyol: sok ra, az ugynevezett sokkal többet, mint ez is az oka, hogy aközhangulat nem mentárisan ellene é az például Mussolini kásakor valószínűleg lesz.

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Az Új Kelet az egy és bánati zsidó napilag kikötök stánnyo forrás megjelölés meg késiratozat nem ki megörzésükre se

A bukott dikt

A diktatúrákról m ki, hogy gyengék y Primo de Rivera is lag mindenki szive hogy ez nem is tö a spanyol diktatúrá tatornak nem volt jogosultsága, Most diktatúrák születése egyéni vagy társas eredőjéből származó sugszessziók velej sőbb alakulnak át nyekké.

Primo de Rivera nek köszönhetette h met, amellyel sikerü na az államhatalom zetését, mely hatalo akkor gazdátlanul h szági anarchia hínz generális számvetése egyszerű volt: a hol kodni akar, ott egynek uralko snájdig tiszt kell ho és néhány frázis. A neknek kell lenniök szonlesöknök s a f sáknak.

Primo de Rivera számító képessége után is érdemessé te zonyos államférfiúi junk meg állt. Külö tátorokat egészen ill la g — gyalázní. P szemben ez annál is lan, mert alapszában hiszemű és gonosz bohém volt, aki or közkatonákat és alti nek parancsolni kell sége és gondolkodá a jóhiszemű szoldat sein: mindenki kapja dennapi élelem-porc kimenőjét, legven re vel, — ezenfelül pe ját és szolgáljon eng Akik Mussolinivel sal próbálták összeh eleve rosszhelyen ta de Rivera se” szab pedig egy csöcselék kodott. Végeredmén a sors nem vert me kodásból eredő két lemml. Ezenfelül s gyon is spanyol: sok ra, az ugynevezett sokkal többet, mint ez is az oka, hogy aközhangulat nem mentárisan ellene é az például Mussolini kásakor valószínűleg lesz.

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak •

Hiszen az alkotma a választások kírása a lentü Spanyolországt korszak eljvetelét. ban a pártok erővis sek, a klerikális befő a gazdasági kiegye lyan nyilvánvaló, ho nem feltétlenül hozza parlamenti munka k társasági mozgalom ban rendkívül mély teret s valljuk be: tek inkább Pri bolé ágaznak